

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 3
Lokakuu
2018

RANNIKKOMYRSKY 2018.
PKM-miehen heltainen taival.
JOUKO LIIKANEN

Koko asevelvollisuus aika kehittämisen kohteeksi

Puolustusratkaisumme perustuu yleiseen asevelvollisuuteen, jonka näkyvin ja intensiivisin osa on varusmiespalvelus. Se on kuitenkin ajallisesti vain murto-osa asevelvollisuudesta, joka kestää 43 vuotta.

Varusmiespalveluksen jatkuva kehittäminen on ehdottoman tärkeää, jotta se vastaa muuttuvaa toimintaympäristöä sekä tuottaa osaavia ja toimintakykyisiä operatiivisia joukkoja jatkossakin. Puolustusvoimien Varusmiespalvelus 2020-suunnitelmassa koulutuksen uudistamisessa korostetaan sotilaan kokonaisvaltaista toimintakykyä ja riittävän osaamisen saavuttamista. Koulutusta kehitetään mm. teknologiaa hyödyntämällä ja vähentämällä passiivista luokahuoneopetusta. Käytännössä varusmiesten koulutuksessa mm. käytetään nykyistä enemmän lyhyitä elokuvia sekä simulaattoreita.

Asevelvollisuuden kehittäminen ei kuitenkaan voi keskittyä vain sen ensimmäiseen vuoteen, vaan myös reservin toimintaa on kehitettävä määrätietoisesti.

Reservin osaaminen ja toimintakyky perustuu kertausharjoituksiin, vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen sekä reserviläisten omaehtoiseen toimintaan. Kertausharjoitukset osuvat reserviläisen kohdalle laskennallisesti kerran viidessätoista vuodessa. Toisaalta

meillä on sodan ajan joukkoihin sijoitettuna aivan liian paljon reserviläisiä, jotka eivät saa koskaan kertausharjoituskäskyä. Näköpiirissä ei ole sellaista puolustusbudjetin kasvua, jolla pystyttäisiin varmistamaan, että jokainen reserviläinen pääsisi kertausharjoituksiin vähintään kerran kolmessa tai viidessä vuodessa. Kertausharjoitusten määrää tulee kuitenkin minimissään kasvattaa niin, että vähintään 22.000 reserviläistä saisi vuosittain kertausharjoituskäskyn.

Ampumataito on keskeinen osa sotilasosaamista. Puolustusvoimien rooli reserviläisten ampumataidon ylläpitämisessä on valitettavan vähäinen. Reserviläisjärjestöjen laajamittainen ampumatoiminta on olennainen osa reservin ampumataidon ylläpitoa, mutta

kohtuullista olisi, että reserviläisellä olisi vähintään kerran vuodessa mahdollisuus päästä ampumaan puolustusvoimien aseilla. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) toteuttamalla vapaaehtoisella

sotilaskoulutuksella pystytään paikkaamaan osa liian vähäisten kertausharjoitusten muodostamasta koulutusvajasta. Kun tähän lisätään vielä omatoiminen säännöllinen liikunta- ja ampumarajoittelu, niin aktiivinen reserviläinen pystyy ylläpitämään omaa osaamistaan ja toimintakykyään varsin hyvin.

Syksyn aikana odotetaan tietoja, missä muodossa valmisteilla oleva vapaaehtoinen maanpuolustuksen lain uudistaminen etenee eduskuntaan. Lakiuudistuksen keskeinen ajatus on Puolustusvoimien Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä (MPK) tilaaman sotilaallisen koulutuksen siirtäminen Puolustusvoimien vastuulle. Uudistus tehostaisi erityisesti paikallisjoukkojen koulutusta ja valmiutta.

Esitettyyn muutokseen liittyy kuitenkin useita riskejä, jotka ratkaisevat, saavutetaanko mahdollisella muutoksella sille

esitettyjä tavoitteita. Ehdoton edellytys uudistuksen onnistumiselle on vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen taloudellisten resurssien merkittävä lisääminen. Tällöinkin vaarana on MPK:lle jäävän sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen näivettyminen, varsinkin jos kategorisesti kielletään esim. puolustusvoimien aseilla ampuminen tässä koulutuksessa. Sijoittamattoman reservin sekä varautumis- ja turvallisuuskoulutuksen mielekäs jatkuminen sekä koulutuksen alueellinen kattavuus on varmistettava uudistuksessa.

Ampuma-aselakiprosessissa on esille noussut yksityiskohtia, jotka toteutuessaan vaikeuttavat tai jopa lopettavat osan nykyisestä reserviläisten ampumatoiminnasta. Ampumista harrastavat tahot asekeräilijöistä ja metsästäjistä aina urheiluampujiin ja maanpuolustajiin ovat osoittaneet yksimielisen selkeästi ampuma-aselain kriittiset kohdat. Toivottavasti virkamiehiltä ja päättäjiltä löytyy rohkeutta korjata lakiluonnoksessa olevat toimin-
taa vaarantavat virheet.

Janne Kosonen

Majuri (res) Janne Kosonen on Suomen Reserviupseeriliiton toiminnanjohtaja.

Onko ampumatoiminta hiipumassa?

Reserviläisliiton yhdistysten toimintalomakkeista keräämien tilastojen mukaan Keski-Pohjanmaalla ammuttiin viime vuonna ainoastaan 30 000 laukausta ruutiaseilla. Tämä määrä on kovin pieni, lähes puolittunut aiempiin vuosiin verrattuna. Onko siis ampumatoiminta hiipunut vai onko syynä tilastoharha?

Ampumatoiminta on reserviläisyhdistysten perinteistä ydintoimintaa ja ampumatahtumia järjestetäänkin runsaasti. Piirin kilpailujakin on kymmenkunta, joissa osallistujia on ollut vuosittain yh-

teensä toista sataa. Reservin ampumamestaruuskilpailuista ovat piirimme edustajat napsineet hyviä sijoituksia ja mestaruksiakin. Piirimme kärkilaji menestyksen perusteella on tarkka-ammunta, jonka harvalukuisella huipulla on huomattava edustus piiristämme.

Puitteet ampumatoiminnan harrastamiseen ovat piirisämme kohtuulliset hyvä sillä ampumaratoja on käytettävissä lähes jokaisella paikkakunnalla ja niiden kunto on pääosin hyvä. Ampumatoiminnan uhkana on viime vuosien aikana ollut jokusen radan

sulkeminen. Lisäksi joidenkin lajien harrastaminen puutteellisten rataolosuhteiden takia on rajoitettua. Esimerkiksi sovelletun reserviläisammunnan kilpailujen järjestäminen onnistuu vain muutamalla ampuradalla. Myös tarkka-ammunnan harjoittelussa tärkeä mahdollisuus ampua pitkille yli 300 m matkoille on mahdollista vain Puolustusvoimien Lohtajan harjoitusalueella, jonne ei tahdo lajin harrastajat saada pääsyä.

Oma lukunsa ampumatoiminnan uhkana on EU:n ampuma-asedirektiivin kansallinen

täytäntöönpano. Direktiivin luonnos hallituksen esitykseksi on parhaillaan valmisteilla ja saapuneen hallituksen päätettäväksi vuoden loppupuolella. Reserviläisliitto ja Suomen Reserviupseeriliitto ovat tehneet merkittävää edunvalvontatyötä, jottei reserviläisen mahdollisuuksia hankkia ampuma-asetta ja harrastaa reserviläisammuntoja kohtuut-
tomasti rajoiteta.

Kaikelle harrastustoiminnalle on tyypillistä aktiivisuuden aaltoliike, joka tulee alun inostuksen hiipumisesta ja taas sen uudelleen viriämisestä.

Ampumatoiminta on kuitenkin pysynyt vuosikymmenten ajan reserviläistoiminnan kärkitoimintana ja on sitä varmasti vastakin, kunhan vaan toiminnan kehitymisestä huolehditaan. Tästä mukavana esimerkkinä on Kokkolassa virinnyt kaikille avoimet SRA:n harjoitukset. Ja siihen toimintalomakkeeseen voisi sitten merkitä muutkin laukaukset kun vain kympt, jotta tilastoharha poistuisi.

Antti Wall

SOTILASKOULUTTAJIEN VARUSTARKASTUS JA HUOLTOKOULUTUS VAASA

Maalahti

17.11.2018

TAKTINEN KIVÄÄRI 4 - 7

Vaasa

13.10.2018 alkaen, tarkat ajankohdat löydät koulutuskalenterista.

PISTOL SOM SOLDATENS RESERVVAPEN

Karleby

6.10.2018

KOULUTTAJAN PERUSKURSSI

Larsmö / Luoto

13.10.2018 alkaen.

PIMEÄTOIMINTAKURSSI

Lohtaja

20.10.2018

KOULUTUSKALENTERIKoulustarjontamme päivittyy kaiken aikaa. Ajantasaiset tiedot piirimme tämän vuoden 250 koulutustapahtumasta löydät koulutuskalenteristamme www.mpk.fi/koulutuskalenteriMAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
POHJANMAAN MAANPUOLUSTUSPIIRI**Pohjanmaan maanpuolustuspiiri**Piiripäällikkö Jani Pikkarainen
050 553 6828, jeni.pikkarainen@mpk.fiKoulutussihteeri Rhea Nykvist
0400 395 909, rhea.nykvist@mpk.fiwww.instagram.com/mpkpohjanmaa**Kokkolan ja Vaasan koulutuspäälliköt**Koulutuspäällikkö Toni Puutio
040 177 3414, toni.puutio@mpk.fiKoulutuspäällikkö Hannu Maunula
040 486 4200, hannu.maunula@mpk.fiwww.facebook.com/pohmppKoulutuspäällikkö Pauli Salo
040 167 7333, pauli.salo@mpk.fiKoulutuspäällikkö Toni Alho
044 506 6366, toni.alho@mpk.fiKoulutuspäällikkö Juha Möttönen
040 543 3754, juha.mottonen@mpk.fi

Huhmarissa erämarttailtiin

Ylivieskan reserviläisissä herättiin keväällä ajatukseen: naisilla riittäisi kiinnostusta MPK:n toimintaan, mutta kaikki naisille suunnatut kurssit ovat pääsääntöisesti joko Kokkolan tai Oulun seudulla, joihin molempiin on reilu 100 km välimatkaa. Mitä jos järjestettäisiin omalla alueella, omalla väellä, parin päivän setti, jossa pääsisi tutustumaan toimintaan, maasto-olosuhteisiin ja ammuntaan?

MPK:n Pohjanmaan piirin tuki ajatusta, joten kurssin johtaja Sami Pokki paketoijämerien avustajiensa kanssa kahden päivän ja yhden yön perusammunta- ja leiriymiskurssin Huhmarin ammuntaradan maastoon.

Ajankohtainen aihe puhuttaa ja saa toimimaan

Kiinnostusta kurssille oli kovasti. Etenkin Facebookissa oli monia asiasta kiinnostuneita, mutta koska kesä on täynnä eri tapahtumia, häitä ja rippijuhlia, jäi osallistujamäärä yhteentoista. Ryhmän koko

oli itse asiassa erittäin sopiva, olihan kurssilaisten lähtöaso lähinnä nolla. Osa ei ollut koskaan pitänyt minkään näköistä asetta kädessään, joku oli ampunut joskus haulikolla tai ilmakiväärillä. Puolijoukkueteltassa ei ollut kukaan koskaan aiemmin nukkunut.

Miksi sitten tuhlat kaunis kesäviikonloppu metsässä rymyämiseen? ”Piti lähteä lunastamaan puheitaan. On nimittäin aina joskus tullut lausuttua, että kyllä minäkin olisin armeijaan silloin mennyt. Tämähän on vähän niin kuin pieni pala armeijaa,” totesi Merja Lempola harjoittellessaan lippaan irrottamista ja kiinnittämistä lounastauolla. ”Uusia kokemuksia, niitä lähdin hakemaan. Ja kaikki luontoon ja erästelyyn liittyvä kiinnostaa,” kertoi puolestaan eräoppaaksikin koulutautunut Elina Karjalainen.

”Mietin, että haluaisin armeijaan, mutta tarkemmin pohdittuani en sitä määräilyä ja komentelua jaksaisi kuiten-

Karita Herranen ja Tiia Haaranen keittämässä lounaaksi hernekeittoa Trangialla.

kaan. Tätä kautta pääsee tutustumaan aiheeseen ja osallistumaan omalta osaltaan,” olivat Jenni Kuusiratin syyt lähteä mukaan.

Uusia kokemuksia ja elämyksiä

Lauantaiaamuna reippaana jo kello kahdeksan kokoontuivat kurssilaiset kivääriradan kupeeseen varusteiden jakoon ja kurssinjohtajan puhutteluun. Päivä käytettiin reserviläiskivääriin perehtymiseen ja aseiden turvalliseen käsittelyyn. Kaikki ruokailut toteutettiin omatoimisesti trangioilla kokaten, tämä myös monelle aivan ensimmäinen kerta.

Päivällisen jälkeen oli vuorossa leirin pystytys, sillä tuleva yö vietettäisiin kahdessa puolijoukkueteltassa majoittuen. Sunnuntaina oli vuorossa telttojen purku ja aamupala. Yö oli sujunut hyvin, sään ollessa suosiollinen ilman sateita

ja tuulenpuuski. Ainoastaan muutama sääski ja paarma oli häirinnyt unta ulkoilmassa. Jännitystä oli selkeästi ilmassa, pian päästäisiin ampumaan kovilla.

Kurssinjohtajan alkupuhutelu ja varomääräysten jälkeen pääsivät kaikki harjoittelemaan käytäntöä. Ensin ammuttiin kahdella patruunalla, jolloin saatiin tuntuma aseenz rekyyliin ja äänen voimakkuuteen. Ensimmäiset laukaukset ovat aina ne pelottavimmat, kun ei tiedä mitä odottaa.

Kun tähtääminen alkoi sujua ja aseeseen totuttiin, syötiin tukeva lounas. Ruokailun jälkeen ammuttiin kaksi kertaa

kymmenen laukauksen kilpasarja, vaikkei kyse varsinaisesta kilpailusta ollutkaan. Ensikertalaisille huipputuloksiakin saatiin, parhaimmalla 86 pistettä.

Kurssille oli selkeästi tarve, ja toteutus oli onnistunut. Loppupuhuttelun jälkeen kurssinjohtaja Pokki vastaili useammalle osallistujalle, kuinka pääsee mukaan toimintaan, milloin on seuraava kurssi ja tuleeko talvikurssia. Armeijaa käymättömille suunnattua koulutusta tarvitaan siis jatkossakin.

Teksti ja kuvat:
Marjut Holappa

Yöksi pystytettiin puolijoukkueteltta, joka oli sekin kurssilaisille ennestään tuntematon majoite. Onneksi säät suosivat, ei tarvinnut suojautua sateelta eikä kipinävuoroja jaella. Ali-kersantti Kaikkosen opastuksella nousi teltta särmänä pystyyn ja kamiinakin koottiin, vaikkei sitä tarvinnut sään vuoksi lämmittää.

Hyvää tulosta on kiva paikata, tässä Karita Herrasen kymppiosuma.

Karita Herranen tähtäämässä.

Kurssin päätteeksi oli vuorossa jälleen aseiden puhdistus, joka sujuikin edellispäivää huomattavasti sujuvammin. Ja voisinpa jopa väittää, että aseet palautuvat paljon puhtaampina varusvarastolle kuin mitä ne olivat saapuessaan kurssille.

FINNSNIPER18 – kansallista ja kansainvälistä erikoisosaamista

FINNSNIPER18-kisassa testattiin tarkka-ampujatiimien tilanteenmukaista toimintaa ja muita taitoja ammunnan lisäksi. Ampuminen ei ollut rata-ammuntaa eikä aina ampuma-alustoillakaan makoilua, vaan ampumaan joutui erilaisissa olosuhteissa ja nopeasti muuttuvissa tilanteissa.

Kisassa pisteytyksen paino oli monipuolisella ammunalla, mutta muitakin taitoja arvosteltiin. Tilanteisiin sopiva naamiointi ja huomaamaton eteneminen tuliasemaan olivat perustaitoja, joiden piti olla hallussa. Partio saattoi itse päättää työnjakonsa tai roolituksen tehtäväkuvauksen jälkeen.

Monipuolisuus ja harjoiteltu osaaminen kilpailijoiden etuna

Taisteluensiaputaitojakin tarvittiin, sillä kesken ampumasuorituksen rastijohtaja saattoi ilmoittaa, että joukkueoveri on haavoittunut pahasti, ja hänet täytyy hoitaa varsinaisen toiminnan keskeytymättä. Kolmen päivän aikana kilpailijoilta tarvittiin hyvää fyysistä ja psyykkistä kuntoa, jotta suoritukset hoituivat kunnolla. Tarkka-ampujakisoiissa osallistujat eivät ole aina mukavuusalueellaan, sillä tiimi taistelee myös säälimättömästi tikittävä kelloa vastaan. Stressin hallinta auttaa kokonaissuorituksessa ja sijoittumisessa.

Tänä vuonna FINNSNIPER18:aan osallistui myös ulkomaisia partioita, osa heistä aikaisempinakin vuosina mukana olleita. -Vattaja is a challenging terrain and we require a demanding competition participated by very skilled Finns, kehui italialainen ”Dario”.

Tarkka-ampujien merkitys on kasvanut

Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain tarkka-ampujia, sillä heillä on oma vaativa tehtävänsä uudistetussa taistelutavassa ja nykyaikaisessa sodankäynnissä. Tarkka-ampujia voidaan käyttää myös erilaisiin etsimis-, tiedustelu- ja tuhoamistehtäviin.

-Suurikaliberisella tarkkuuskiväärillä pystyy pysäyttämään panssaroidun miehistönkuljetusajoneuvon tai jopa rynnäköpanssarin. Pitää vain osua oikeaan kohtaan, kertoi eräs nimettömänä esiintynyt, kisaan osallistunut koulutettu tarkka-ampuja.

-Tässä pärjää, kun ottaa rauhallisesti. Hätäileminen tässä ei auta, kilpailuun toimitsijana osallistuva oululainen MPK-aktiivi totesi miettisään erikoismiehiltä tarvittavia valmiuksia. -Pitää olla mahdollisimman näkymätön, edetä matalana ja käyttää hyväksi maastoa, kuvaili itsekin ammuntaa harrastava aktiivi. Tarkka-ampujalta vaaditaan myös matemaattista osaamista, sillä sitä tarvitaan säätöjen tekemiseen kiikariin ja aseeseen kohteen etäisyyden ja tuuliolosuhteiden perusteella. Myös tuulimittareita ja laseretäisyydmittareita tarvitaan, mutta tässä kisassa niiden käyttö oli rajoitettua.

Naamiointi on entistä tärkeämpää

Vihollinen ei saa havaita tarkka-ampujia, koska sillä on käytössään heidän paljastamiseksiä käytettävää tekniikkaa. Naamioinnin merkitys on entisestään korostunut, sillä nykyään käytetään infrapuna-kameroita ja lennokkeja koh-

teiden tunnistamiseen. ”Rölipuvut” eivät välttämättä ole aina paras vaihtoehto, joten FINNSNIPER18:ssa nähtiin yksilöllisiä, mutta erilaisissa maastoissa toimivia kokonaisuuksia. Kannattaa käyttää toiminta-alueen maastosta löytyviä luonnonmateriaaleja!

Vapaaehtoiset toimitsijoina

FINNSNIPER-kisat tarvitsevat kymmeniä vapaaehtoisia toimitsijoita, ja heitä olikin saapunut paikalle lähes 60-henkinen joukko ympäri Suomea. Näin isossa tapahtumassa tarvitaan ihmisiä kilpailun johtoon, ratamestariksi, kansliaan, tiedottamiseen, muonitukseen, sektorivalvontaan ja kymmenelle rastipaikalle miehistöksi. Puolustusvoimilta on mukana aina varoupeeri ja ampuma-alueen edustaja. Sponsorit näyttäytyvät myös kilpailun taustajoukkoina omilla osastoillaan ja näytteilläään.

FINNSNIPER18:n johtajana toimi kalajokinen Juha Vierrimaa ja ratamestarina perinteiseen tapaan Pauli Salo. Kilpailu oli järjestyksessään kahdeksastoista. Tämänvuotisen kisan voitti partio F12, eli Jukka, Jarkko ja Tero-Antti pisteillä 313, toisena partio F4 pisteillä 294 ja kolmansina paras ulkomainen partio F14 pisteillä 278.

Hyvä tasomittari

Puolustusvoimiemme koulutamat tarkka-ampujat, tulkkaa FINNSNIPER19:ään testaamaan osaamistanne, täällä taitonne punnitaan!

Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen

Ballistiikkalaskuri älypuhelinsovelluksena, joka laskee tarvittavat arvot. Tarkka-ampujan on pystyttävä kuitenkin itse tekemään tarvittavat laskutoimitukset. Talvisodassa tarkka-ampujan tavoite oli ampua muutaman sadan metrin päässä oleva vihollinen. Nykyisin suomalaiset tarkka-ampujat ampuvat jopa 1,5 kilometriin saakka.

Kilpailijat olivat oivaltaneet paikalliset olosuhteet, partiot sulautuivat hiekkaiseen ja mäntyvaltaiseen maastoon.

Tehtävä on saanut yllättävän käänteen, sillä joukkueoveri on haavoittunut vakavasti vatsaan. Tehtävää ei saa keskeyttää, vaan suojamies jatkaa tulitusta, ja TTEA-taitoiset partion jäsenet hoitavat haavoittuneen evakuoitaviksi.

Viime hetken tulosvertailu ennen palkintojen jakoa.

Olosuhteisiin nähden vaativa suoritus, kun täytyy 30 asteen helteessä viedä juoksuhaudaa pitkin raskas ammuslasti etäpesäkkeeseen, missä suojamies tarvitsee lisää a-tarvikkeita.

Majuri (res) Jari Myllymäki opasti MPK:n osastolle poikkeaneita ecoaims-ammunnan perusteisiin, ja sotilasmestari (res) Juha Möttönen samoin kuin väepeli (res) Kai Koskela keskittyivät asetietouden jakamiseen. Kaikki osastolla työskennelleet vapaaehtoiset reserviläiset vastasivat myös ihmisten asepalvelusta, reserviläisyyttä, maakuntakomppaniaa ja MPK:n toimintaa koskeviin kysymyksiin.

Ecoaims-aseet ovat helppoja käsitellä ja yhtä tarkkoja kuin perinteiset ruutiaseet – ja turvallisia. Ehkä siksi niin moni esittelyteltalla käynyt nainen halusi kokeilla tarkkuuttaan.

MPK - siellä missä ihmisetkin, venetsialaisten toripäivässä

Kokkolan venetsialaisten toripäivästä on tullut MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiirin paikallisille koulutuspaikan aktiiville säännöllinen tapahtuma. Esittelyteltalle oli viritetty ecoaims-ampumarata ja näytteillä oli myös keveitä jalkaväkiaseita sekä esitemateriaalia, joista sai tietoa vapaaehtoisesta maanpuolustuskoulutuksesta, maakunta- ja paikallisjoukoista ja reserviläistoiminnasta.

Yliluutnantti (res) Sami Salmu opasti halukkaille 112 RSKES APILASin toimintaa ja oikeaa tähtäys- ja laukaisutapaa.

Poliisin ja MPK:n osastot olivat jälleen vierekkäin, näin turvapalvelujen yhteistyö näyttäytyi muuallakin kuin valmiusharjoituksissa.

Koulutustarjontaa ja toimintaa Ohi kulkevat ihmiset pysähtyivät jututtamaan tuttuja reserviläisiä. Yleisimpiä keskustelunaiheita olivat omat varusmiesaikaiset sattumukset tai kertausharjoituskokemukset. Puhuttiin myös vakavasti maanpuolustuksen nykytilasta ja MPK:n roolista tuottaa sotilaallista koulutusta kertausharjoitusten sijaan. Osastolla käyneitä naisia, varsinkin armeijaa käymättömiä, kiinnosti ampuminen MPK:n

ecoaims-aseilla. Osa heistä oli jo kuullut tuttaviltaan myös naisille räätälöidyistä aseenkäsittely- ja ampumakursseista.

Kaikkien vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta kiinnostuneiden kannattaa seurata MPK:n koulutuskalenteria www.mpk.fi/Koulutuskalenteri ja www.mpk.fi, missä on ajankohtaista asiaa ja tietoa toiminnan perusteista MPK:n toimintaan pääsee mukaan myös toimitsijana ja avustajana erilaisissa tapahtumissa. Kysy lisää ja tule mukaan!

**Kuvat ja teksti:
Jouko Liikanen**

Venetsialaisten aikaan Kokkolan toritapahtumassa käy tuhansia ihmisiä. Torilla on rento tunnelma, mukavaa ohjelmaa, ihmisiin saa hyvän kontaktin ja syntyy välittömiä keskusteluja.

De deltagande nationernas militära kontingenter samlade till inledande flaggceremoni.

Nijmegen-marschen 2018

De Vierdaagse, även kallad 4Daagse eller Nijmegen-marschen, är världens äldsta och största internationella långdistansmarsch. Den äger rum i och runt staden Nijmegen i Nederländerna och genomförs tredje veckan i juli varje år. Årets 4Daagse sammanföll med försvarsmaktens 100-årsjubileum, och därmed blev den finländska kontingenten rekordstor, i och med att MPK gått ut med önskemål om ett större finländskt deltagande jubileumsåret till ära. Uppmaningen ledde till att den finländska militära kontingenten totalt uppgick till 166 deltagare, där även ett antal österbottningar ingick. Totalt deltog 47 000 i 4Daagse i år, varav ca 6500 deltog i den militära delen av marschen.

4Daagse, är som läsaren kanske gissat, förlagt till 4 på varandra följande dagar, och varje dag uppgår marschsträckan till minst 40 km och som mest uppemot 50 km, sträck-

kan från militärbasen Camp Heumensoord till startlinjen medräknad. I militärklassen bär män under 50-års ålder en packning som inte får understiga 10 kg, för kvinnor och äldre män är packningen valfri. Med vätska, tilltugg och övriga tillbehör blir den obligatoriska packningen givetvis rejält mycket tyngre, även om arrangörerna och de olika kontingenternas underhållspersonal har både bespisning och vätskepåfyllning på 2-3 platser utmed de dagliga rutterna. Finländarna delade underhållsfunktionerna samt sjukvårdstjänster med övriga nordiska länder.

Det är säkert självklart för alla att en dylik strapats kräver sina förberedelser, så för egen del började testning av skodon och utrustning, samt träning av både marsch och uthållighet redan under fjolårshösten. Arrangörerna bistod med information och träningsupplägg och webben innehåller ju också en hel

del berättelser från dem som deltagit, så det var egentligen upp till en själv att ta eget ansvar för sitt tränande. Rekommenderad träningsmängd är ett minimum på 400 km, gärna på asfalt, samt att man åtminstone vid två tillfällen genomför ett par två dagars marscher på 40 km per dag, rätt nära inför 4Daagse.

Vi österbottningar anlände till Nijmegen den 14 juli, dvs några dagar innan evenemanget, och hann både bekanta oss med staden samt med deltagare från övriga länder, som totalt uppgick till 29 nationer. Själva campen bevakades av holländsk militärpolis med liknande procedurer som vi vant oss vid från vårt eget engagemang i landskapstruperna. Österbottningarna ingick i ett Tammerforsbaserat team som vi träffade första gången i vår gemensamma bivack, och Team Ostrobothnia, som vi hette, uppgick till totalt 13 personer.

Den 16 juli, dagen innan start, paraderade kontingenterna genom Nijmegens centrum i takt till blåsorkestermusik och stadsbornas mottagande av trupperna gav en försmak av vad vi hade att vänta oss under de följande dagarna. Massor av hurrande människor utmed gatorna, flaggviftande barn, samt samling på torget till både borgmästarens och det holländska infanteriets representants välkomstal. På torget fick man en första överblick av de team som skulle delta i 4Daagse, och man såg allt från deltagare från USA, Canada, de flesta

europiska länder och t o m från Aruba.

Teamens starttider varierade varje morgon för rättvisans skull, eftersom den rådande hettan skulle visa sig vara den största utmaningen, speciellt för oss nordbor. Ifall man kunde starta 4 på morgonen, kunde man ju gå rätt långt innan solens strålar började kännas i den sedan tidigare rödfnasiga nacken, medan en senare start kl 6 hade sina baksidor. Vår utrustning hade utkvitterats från Björneborgs brigad, vilket gav oss den förmånen att kunna använda den uniformsvariant med tillhörande hatt som fredsbevararna använder.

Varje morgon, oberoende av starttid, fanns holländska försvarets blåsorkester vid startområdet, spelades i tur och ordning någon marsch från den startande kontingentens militära repertoar. En väckning som hette duga, och de värkande lederna från tidigare marschdagar glömdes snabbt bort. Likaså saluterade holländsk militärpolis varje passerande team vid militärbasens port.

Den dagliga terrängen var väldigt olik den som i hemlandet har vant sig vid tidvis kuperat landskap, men het asfalt är ju ett universellt begrepp, kilometrarna likaså. Rutterna varierade från dag till dag, och man påmindes ofta om det andra världskrigets drabbningar man läst om, när man passerade ortsnamn som Arnhem, Grave, Charlemagne etc. En respektfylld tystnad sänkte sig över

den grabbiga humor som annars rådde i teamet, när vi den tredje dagen passerade den militära begravningsplatsen Groesbeek, där ca 2600 i huvudsak kanadensiska soldater vilar.

4Daagse-upplevelsen som sådan är omvälvande. Förutom en slags inre resa med all genomförd träning, är det förstås ett mått på den egna uthålligheten. Men befolkningens glädjefyllda och karnevalsaktigt sporrande uppträdande i tiotusental var något man inte kunnat inse, trots att man både hört och läst om stämningen i staden med omnejd. Befolkningen delade ut godis, frukt, grönsaker, hembakt, dryck, och high-fives i en strid ström. I hettan gjorde det även susen med att ta emot kallduscher av sprinklers och trädgårdsslangar, varhelst det bjöds. I stort sett varje samhälle marschrutten genomdragits hade man en DJ, en egen blåsorkester eller en kör av något slag, och samtliga gjorde sitt bästa för att just den byn skulle ha dagens varmaste mottagande. Även de rätt korta lediga stunderna på kvällarna var minnesvärda, då man hade möjlighet att nätverka med andra militära deltagare som inkvarterats på campen. Man märkte fort att vi som representerade mindre nationer hade mycket lätt att bekanta sig med varandra, medan t ex amerikanerna behövde lite tid, eftersom man lever i en tydligare hierarki. Men när gradbeteckningarna var "sat-ta åt sidan" så slappnade även

amerikanska NCO:s av.

Den avslutande dagen kändes ändlös, och den var också längst som sträcka. Hettan blev bara värre och man harmades över att en del från vårt team hade beklagligt nog hamnat att avbryta under dagarna. Men plötsligt nalkades vi ett gräsfält med en "Velkommen hjem" –banderoll. Med dammiga och genomsvettiga kläder och skor, torra luftör och värkande kropp var känslan överklig. Plötsligt var den fyra dagar långa prövningen över, och man stod i kö med en polett i handen för att byta ut den mot en dansk hotdog och en kall öl. Därefter följde kontroll av teammedlemmarnas armband som skulle bäras för att stämplas under marschdagarna och därpå följde utdelning av "Het Kruis voor betoende marsvaardigheid", även kallad "Vierdaagsekruis", ett officiellt Nederländskt kungligt hederstecken.

Det tog sin tid att hela kroppen och läka eventuella skavsår, men det tog inte mer än ett par dagar innan diskussionen på diverse forum gällande 4Daagse 2019 var igång. Ifall man som jag inte känner för Vasalopp eller att löpa maraton, så är Nijmegen minsann en upplevelse och en möjlighet att ta mått av sig själv. En varningens ord är dock på sin plats: Nijmegen kan bli beroendeframkallande.

Text och iPad-bilder:
Kari Rönnqvist

Fyra premierade österbottniska deltagare. Från vänster Kari Rönnqvist, Jesper Wikström, Matias Långbacka och Stefan Hampus.

Kokonaisturvallisuus koskettaa meitä kaikkia –elämyksellistä vuorovaikutusta

Lahden Messukeskuksessa ja Vesijärven satama-alueella toteutettu Kokonaisturvallisuus 2018 -suur tapahtuma kiinnosti tuhatpäistä yleisöjoukkoa kahden päivän ajan 7.-8.9. Järjestäjien mukaan tapahtumassa vieraili 11 000 henkeä, pääasiassa yläasteikäisiä koululaisia, opiskelijoita ja järjestö- ja harrastesuuntautuneita aikuisia. Ilmaiset ulkotiloissa toteutetut taistelu- ja toimintanäytökset olivat yksi vetovoimatekijä, mutta myös monipuolisten sisäosastojen tarjonta houkutteli kävijöitä kokeilemaan omaa osaamistaan tai suoritustaitoa erilaisilla toimintarasteilla, esim. MPK:n ecoaims-pistooleilla, Mikkelin Reserviupseerikerhon SRA-radalla tai lahtelaisten partiolaisten tehtävänäidakossa. Elämyksiä ja vuorovaikutteisuutta oli tarjolla, ja niitä myös haluttiin saada ja kokea. Siellä riiputtiin turvaväistä katolleen kääntyneessä autossa, sammutettiin paloa merikontissa tai tutustuttiin

meripelastussimulaattoriin. Interaktiivisuus motivoi osallistumaan Suosituille toimintarasteille riitti jonoa. Jo se antaa viitteen siitä, että varsinkin nuoria kiinnostaa paitsi oma, niin myös perheen ja läheisten turvallisuus, oli sitten kyse haitallisista kemikaaleista, tietoturvasta tai vapaaehtoisesta pelastuspalvelusta. Varttuneempi väki kyseli ja sai asiantuntevia vastauksia eri järjestöjen edustajilta esim. Reserviläis- ja Reserviupseeriliiton, Tullin, Poliisin ja Rajavartiolaitoksen näyttävillä osastoilla. Tietoa taidon lisäksi Lahden Kokonaisturvallisuusmessuilla oli panostettu myös laadukkaisiin ja asiantunteviin luentoihin, keskustelutilaisuuksiin ja seminaareihin. Kun Aalto-yliopiston kyberturvallisuuden työelämäprofessori Jarno Limnellin tietoturvaluento alkoi, kaikki istumapaikat olivat täynnä. Nuorilla messukävijöillä oli myös mahdollisuus keskus-

tella ja saada asiallista tietoa nettiturvallisuudesta ja somekysämisestä. Tietokoulutusta saattoi nähdä sopivin välein eri viranomaisten esityksiä, mm. virka- ja pelastuskoirien työskentelyä. Kumpanakin messupäivänä yleisön mielenkiinto huipentui Puolustusvoimien toimintaa ja asejärjestelmien suoritustaitoa esittelevään Puolustusvoimat 100 -taistelunäytökseen. Ns. Karpalon kentällä esityksen näki yhteensä 6 000 katsojaa. Myös lauantaina järjestetty Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtama toimintanäytös keräsi Vesijärven ranta-alueelle n. 2 000 ihmistä.

**Teksti ja kuvat:
Jouko Liikanen**

Suomen RauhanTurvaajaliitto (SRTL), entinen Suomen Sinibaretiliitto, on suomalaisten YK:n rauhanturvaajien etujärjestö. Se yhdessä jäsenyhdistystensä kanssa kokoo sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä palvelleita suomalaisia yhteen. Tänäkin tärkeä tehtävä on myös veteraanituki, joka huolehtii rauhanturvaajista ja heidän omaisistaan ennen palvelusta, palveluksen aikana ja sen jälkeen.

Eräs Kokonaisturvallisuusmessujen suurimmista osastoista oli Reserviläisliitolla, jonka tehtävänä on mm. ylläpitää ja kehittää kansalaisten maanpuolustustahtoa sekä reserviläisten ns. kenttäkelpoisuutta. Lähes puolet MPK:n kouluttajista on Reserviläisliiton jäseniä.

Huoltovarmuuskeskus tekee omaa tärkeää työtänsä, joka taustatoimintoinen ei juurikaan näy julkisuudessa. Kokonaisturvallisuusmessujen tapaisissa suurissa tapahtumissa on hyvä osoittaa kansalaisille, miten jokainen voi omalla ennakoivalla toiminnallaan selviytyä vakavistakin yhteiskunnallisista häiriötilanteista. Sosiaalialan opiskelijat tenttasivat omaa tietouttaan.

Suomen HX-hankkeen kilpailijoista paikalla olivat Lockheed Martin ja Saab omilla osastoillaan.

Puolustusvoimiemme Leopard 2A4:n ja 2A6:n käyttötarkoitus on vastustajan panssarivaunun tuhoaminen itse suojattuna ja toimintakykyisenä pysytellen.

Puolustusvoimat 100 -taistelunäytöksen päätähdet, Leopardit ja varusmiehet kouluttajineen kokoontuivat esityksen päätteeksi yhteiskuvaan. Näytös osoitti vakuuttavasti Puolustusvoimiemme osaamisen tason. Todentuntuinen esitys toteutettiin ns. Karpalon kentällä hyppymäkien ja messuhallien välimaastossa.

Poliisi joutuu joskus turvaamaan ihmisten arkea varsin järein toimenpitein. Aggressiivinen ja aseistautunut huumehöhrö saatiin pidätettyä omasta autostaan koulutetun poliisikoiran avulla. Myös muut virka- ja pelastuskoirat esittäytyivät messuilla. Mukana olivat Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Poliisin koirat sekä paikallisten yhdistysten pelastuskoirat.

Vaasan Maanpuolustusnaiset viettivät syyskuussa liikuntailtaa yhdessä Naisten Valmiusliiton Vaasan alueneuvottelukunnan kanssa. Kierrosta johdatti Edvininpolun perinneseuran edustaja Kari Laukkonen. (KUVA RAIJA KOIVISTO)

Vaasan Maanpuolustusnaiset kannustavat liikkumaan ja kouluttautumaan

Vaasan Maanpuolustusnaisten syyskausi on alkanut aktiivisissa merkeissä. Vaasan Sisäsatamassa pidetyn kokonaisurvallisuustapahtuman lisäksi syyskuussa vietettiin liikuntailtaa Vaasan Asevelikylässä yhdessä Naisten Valmiusliiton Vaasan alueneuvottelukunnan kanssa.

- Liikunnallisella kulttuuri-kierroksella pääsimme näkemään Edvin Hevonkosken taiteellista tuotantoa Edvininpolulla. Ilta päättyi kahveihin Töpinään, jossa saimme kuulla myös Vaasan Lottaperinneyhdistyksen Rita Lahden muistelmia sota-ajoista, kertoo Vaasan Maanpuolustusnaisten puheenjohtaja **Raija Koivisto**. Edvininpolun liikuntailta tuki Maanpuolustusnaisten Liiton lanseeraamaa ”Kimpas-sa”-kuntoliikuntakampanjaa. 30. syyskuuta päättyvän kampanjan tavoitteena on ollut aktivoida yhdistyksiä järjestämään jäsenilleen erilaisia liikuntatapahtumia, joissa liikutaan yhdessä.

Vaasan kaupungin liikuntasuunnittelija Tatjana Asplund alusti liikuntaillan kertomalla Vaasan kaupungin liikuntapalveluista. Liikuntaryhmiä on Vaasassa tarjolla kaikenikäisille ja -tasoisille liikkujille. - Soveltava liikunta on suunnattu heille, joilla on esimerkiksi sairauden tai vamman vuoksi vaikeuksia harrastaa riittävästi liikuntaa ja käyttää yleisiä liikuntapalveluita. Jo-kaista ryhmää voi kokeilla keran maksutta, ja osa ryhmistä on kävijöille täysin ilmaisia, Asplund vinkkaa.

Maanpuolustusnaisten toiminnan tavoitteena on fyysisen kunnon lisäksi vahvistaa myös naisten henkistä kuntoa sekä kannustaa naisia kouluttautumaan erilaisiin arjen häiriötilanteisiin.

- Lokakuun 27. päivä vietämme jälleen yhdessä iltaa, tällä kertaa Vaasan kaupungintalon Myrskyluodon Maija-teatteriesityksessä. Yhdistys tukee jäseniensä osallistumista, ja sitovat ilmoittautumiset

tehdään 27.9. mennessä sihteerillemme Tuula Autiolle puhelimitse 0500 666 229, opastaa Koivisto.

- Tänä vuonna käynnistyneet Arjen turvallisuus -kurssit jatkuvat syksyn aikana. Kurseilla osallistujat pääsevät harjoittelemaan esimerkiksi alkusammutusta, hätäensiavun antamista sekä valmiutta selviytyä sähköttä. Yhdistys tukee niin ikään jäsentensä osallistumista erilaisiin koulutuksiin, Koivisto jatkaa.

Syyskokoukset 2018

Vaasan

Maanpuolustusnaiset:

1.11. kello 17.30, Vaasa Hacklab, Koulukatu 53 Vaasa

Pohjanmaan Piiri:

8.11 kello 18.00, TM-Teema Group, Asemakatu 7 Vaasa

Maanpuolustusnaisten Liitto:

17.-18.11., Scandic Aulanko Hämeenlinna

MNL:n Vattaja-Jotoksella liikunta oli olennaisessa roolissa, rastireitille kertyi pituutta useampi kilometri. KUVA: ARKISTO/JOUKO LIIKANEN

Nuku rauhassa 2018

Jo toista vuotta järjestetty Vaasan Nuku rauhassa kokonaisturvallisuustapahtuma keräsi turvallisuusviranomaiset ja vapaaehtoiset Vaasan sisäsatamaan. Tapahtuman teemana oli ”Kokonaisturvallisuus rakennetaan yhdessä”. Juuri tämä kuvaa tapahtuman toteuttamista. Vaasan Nuku rauhassa oli suuri ponnistus, mistä ei olisi selvitty ilman vapaaehtoisia, jotka omalla panoksella esittelivät toimintaansa rasteilla ja tukivat järjestelyissä monissa muissa tehtävissä. Järjestäjinä olemme erittäin tyytyväisiä siihen, että juuri nuoret olivat innolla mukana tapahtumassa. Päivän aktiviteetteihin osallistui noin

5 000 kävijää, joista valtaosa oli opiskelijoita ja koululaisia. Hyväntuuliset osallistujat kiersivät rastilta toiselle, ja esimerkiksi reserviläisten pitämälle naamiointirastille oli ajoittain tunkua. Voidaan todeta, että tapahtuma tavoitti hyvin pääkohderyhmänä olleet nuoret. Rasteilla saattoi kokeilla esimerkiksi ecoaims -ammuntaa, tutustua viranomaisten kalustoon sekä kokeilla taitojaan Pelastuslaitoksen esteradalla. Viranomaisten yhteistyössä toteuttama pelastusnäytelmä oli odotettu ohjelmanumero. Tapahtuma huipentui MPK Pohjanmaan soittokunnan konserttiin. ”Vahvalla yhteistyöllä eteenpäin!” -teeman tapahtumajär-

Pääosin koululaisista ja opiskelijoista koostunut yleisö seurasi tarkkaavaisena, kun Pelastuslaitoksen ambulanssihenkilöstö käsitteli oikeaoppisesti hypotermiasta kärsivää, juuri kylmästä merivedestä nostettua veneilijää. KUVA: PASI LINDROOS

jestelyissä ilmenee juuri se potentiaali, mistä kokonaisturvallisuuden ajattelumallissa on kysymys. Yhdessä me olemme enemmän. Vaasassa kahtena vuonna toteutettujen Nuku rauhassa -tapahtumien perusteella olemme luoneet vahvan yhteistoimintamallin

perusteet, ja samalla olemme päässeet kiinni myös niihin ongelmakohtiin, mistä ei julkisesti juuri puhuta mitään. Nyt jo vahvan kokemuksen omaavana kehotan haastamaan jokaisen tahon ennakkoluulottomasti hakemaan uusia yhteistyömalleja.

Kansalaiset voivat varautua omatoimisesti esimerkiksi tulipaloihin ja pitkiin sähkökatkoihin, ja näin omalta osaltaan auttaa ehkäisemään onnettomuuksia sekä rajoittamaan tai torjumaan onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja ja seurauksia. Viranomaisten taholta

kokonaisturvallisuutta ylläpidetään esimerkiksi varautumisella ja valmiussuunnittelulla, maanpuolustuksella sekä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveilla.

MPK Vaasa
Koulutuspäällikkö Toni Puutio
Kuvatekstit: Jouko Liikanen

Rajavartiolaitoksen ja Pelastuslaitoksen yhteinen toimintäytäntö oli mielenkiintoista nähtävää. Vaikka veneilijä ei ollut ehtinyt olla vedessä kuin vajaan 10 minuuttia, niin kylmäsokeista ja hypotermian oireista kärsivä ihminen oli saatava nopeasti maihin, missä paikalle hälytetyt ensihoitajat sitten jatkoivatkin omilla hoitotoimenpiteillään. KUVA: JOUKO LIIKANEN

Naisten Valmiusliiton (NVL) osastolla jaettiin tietoa joka kodin turvallisuuteen liittyvää esitemateriaalia, ja monia hyviä keskustelujakin syntyi yleisön ja esittelijöiden kesken. Myös pienen turvallisuusaiheisen kilpailun oli mahdollista osallistua. KUVA: JOUKO LIIKANEN

Poliisilaitoksen osastolla esiteltiin mm. huumekoirien koulutusta. Tämä belgianpaimenkoirayksilö on vasta nuori, mutta innokas oppilas. KUVA: PASI LINDROOS

MPK Pohjanmaan soittokunta suoritti ensiesiintymisensä vaasalaisyleisölle Sisäsataman Nuku rauhassa -tapahtumassa. Kokoonpano on muodostettu Seinäjoen Rautatieläisten soittokunnan soittajista, ja se tulee jatkossa esiintymään maanpuolustusjärjestöjen, sotaveteraanien ja vastaavien organisaatioiden juhlissa. KUVA: PASI LINDROOS

Vaasalaiset opiskelijat olivat kiinnostuneita kokeilemaan käytännössä, miltä palomiehen varustus tuntuu päällä. Paineilmalaitteen, kypärineen ja pukuineen varustus painaa noin 25 kiloa. KUVA: JOUKO LIIKANEN

Suomen Vapaudenpatsaan paljastamisen 80-vuotispäivää juhlistettiin Vaasassa

Vaasa oli 100 vuotta sitten keväällä 1918 tapahtumien keskiössä, kun maamme tuorelle itsenäisyydelle haettiin vakautta. Vaasassa on tämän seurauksena kolme valtakunnallista muistomerkkiä, jotka muistuttavat kaupungin merkityksestä tuon kriittisen ajanjakson tapahtumissa. Tärkein muistomerkkeistä on Yrjö Liipolan toteuttama Suomen Vapaudenpatsas, joka paljastettiin suurin juhlallisuuksin Vaasan torilla 9.7.1938. Jalustoineen 14 m korkeassa patsaassa on kaksi mieshahmoa: kivääriä kädessään pitelevä sotilas heiluttaa lakkiaan ja hänen takanaan istuu haavoittunut sotilas rintaansa pidellen. Lauri Leppäsen Jääkäripatsas paljastettiin jääkärien pääjoukon kotiinpaluun 40-vuotismuistopäivänä 25.2.1958. Hovioikeuden puistossa sijaitsevan patsaan kuvaama jääkäri katsoo kohti merenlahtea, jonka jäältä Suomeen palaavat jääkärit rantautuivat Vaasaan. Kalervo Kallion suunnittelema Suomen ilmailun muistomerkki (Merikotka-patsas) paljastettiin 12.10.1969. Patsas sijaitsee samaisen merenlahden äärellä lähellä paikkaa, johon ruotsalaisen kreivi Eric von Rosenin Suomen armeijalle lahjoittama lentokone Thulin Typ D laskeutui 6.3.1918. Lentokoneesta tuli Suomen armeijan ensimmäinen palvelukäytössä ollut lentokone, tunnuksenaan F1, ja maaliskuun 6. päivästä tuli Ilmavoimien vuosipäivä.

Suomen itsenäistyessä maan hallituksella ei ollut käytössään armeijaa. Sen sijaan maassa oli vielä tammikuun 1918 lopussa kymmeniin tuhansiin nouseva joukko venäläisiä sotilaita. Helsingissä oli alkamassa sosiaalidemokraattisen puolueen ääriaineisten organisoimana punakaartien vallankumoushanke, jota venäläissotilaat ainakin osittain tukivat. Senaatin oli ryhdyttävä toimeen järjestyksen ylläpitämiseksi ja saavutetun itsenäisyyden turvaamiseksi. Suojeluskunnat

nimettiin Suomen armeijan joukoiksi ja niiden ylipäälliköksi nimetyn kenraali Mannerheimin johtama Päämaja perustettiin Vaasaan. Näin ne suojeluskuntajoukot, jotka ylipäällikön käskystä aloittivat Tammisunnuntain 27.1.1918 jälkeisenä yönä venäläissotilaiden aseistariisun, olivat maamme laillisen armeijan joukkoja. Seuraavana päivänä, 28. tammikuuta, venäläiset sotilaat antautuivat Vaasassa ja muualla Pohjanmaalla. Päämaja siirrettiin Ylihärman kautta Seinäjoelle.

Patsashanke vireille jo v. 1918 marsalkka Mannerheimin aloitteesta

Seinäjoella luotiin jo perusta suunnitelmalle pystyttää Vapaussodan muistomerkki Vaasaan. Jäseniksi muistomerkkikomiteaan Mannerheim nimitti taiteilija Akseli Gallen-Kallelan, päämajojousmestari Hannes Ignatiuksen ja taidemesenaattina tunnetun teollisuusmies Gösta Serlachiuksen. Kesällä 1918 toimikuntaa täydennettiin tärkeillä vaasalaisilla liikemiehillä ja kaupungin virkamiehillä. Toimikunnan ensimmäinen ehdotus oli Vapauden temppli -rakennus. Hanke edistyi kuitenkin verkkaisesti, siihen liittyi sekä erimielisyyksiä päämäärästä että rahoitusongelmia. Tempelijaatuksesta luovuttiin 20-luvun loppupuolella ja päädyttiin näyttävään patsaaseen. Patsasprojekti rahoitettiin pääosin kansalaiskeräyksellä ja yrityslahjoituksilla. Patsaan suunnittelukilpailu käynnistettiin vuonna 1935. Yrjö Liipola voitti kilpailun ja monumentti oli valmis paljastettavaksi heinäkuussa vuonna 1938 eli kaksikymmentä vuotta Vapaussodan päättymisen ja muistomerkkihankkeen aloittamisen jälkeen. Paljastustilaisuus oli suuri kansallinen juhla, siihen osallistuivat mm. Tasavallan presidentti Kyösti Kallio, sotamarsalkka Gustav Mannerheim ja itsenäisyyss-

Suomen Vapaudenpatsaan paljastustilaisuus 9.7.1938 oli suuri valtakunnallinen mediatapahtuma, mm. Suomen Kuvalehti täytti etusivunsa tapahtumasta otetulla kuvalla (KUVA: SK:N DIGIARKISTO)

naatin elossa olevat jäsenet. Yleisöä tilaisuudessa kerrotaan olleen 10 000 henkeä.

Patsaan paljastuksen muistojuhlia viiden vuoden välein

Vapaudenpatsas ja sen viestimät isänmaalliset arvot ovat luoneet perinteet, joilla patsaan pystyttämistä muistetaan juhlavasti viiden vuoden välein patsaan paljastuspäivänä heinäkuun 9:tenä. Tänä vuonna juhlaan oli jälleen aihetta, kun patsaan paljastamisesta

tuli kuluneeksi 80 vuotta. Juhla oli pienimuotoinen, mutta arvokkaan isänmaallinen. Sen toteutuksesta vastasi työryhmä, jossa oli edustus Vaasan kaupungilta, seurakunnista, Pohjanmaan aluetoimistosta, veteraanijärjestöistä sekä reserviläis- ja muista maanpuolustusjärjestöistä. Tämän kirjoittaja oli työryhmässä kilpasektorin edustajana. Juhlatilaisuus pidettiin patsaan edustalla 9.7.2018 klo 12. Patsaan taustalla olevissa saloissa liehuivat Suomen liput, neljä

Pohjanlahden Merivartiokillan upseeria miekkokineen oli kunniamartioissa patsaan juurella ja reservin kapteeni Raimo Latvalan johtama lippulinna järjestäytyi patsaan sivustalle. Sotaveteraaneille, heidän puolisoilleen ja leskille sekä lotille oli kutsuttu kunniavieraina varattu istuinpaikat patsaan edustalle ohjelman ajaksi. Satolukuinen yleisö seurasi juhlatapahtumaa torialueella. Tilaisuuden juhlapuhujana oli maakuntaneuvos Olav Jern. Puhessaan Jern tarkasteli en-

sin 100-vuotiaan itsenäisen Suomen kehityspolkua maailman itsenäisten valtioiden joukossa ja patsaan symboloimia itsenäistymiseen liittyviä arvoja. Hän tarkasteli myös maailman tilaa patsaan pystytysthetyllä, kun oltiin ajautumassa kohti uutta maailmansotaa. Kolmas ajankohta liittyi tätä 50 vuotta myöhäisempään aikaan, jolloin Eurooppa ja maailma olivat taas muuttumassa. Berliinin muuri tultiin purkamaan, Neuvostoliitto hajosi ja Eurooppaan syntyi joukko uudelleen itsenäisiä valtioita. Puhe päättyi tämän päivän tilanteeseen Suomen ollessa osa integroitunutta Eurooppaa ja sen edustamaa länsimaista hyvinvointia ja kulttuuria. Puheen jälkeen oli vuorossa kukkalaitteen lasku patsaan jalustalle. Sen suorittivat sotaveteraani Yrjö Savola, kansliapäällikkö Anna-Maija Iitola (Vaasan kaupunki) sekä majuri Juha Olli (Pohjanmaan aluetoimisto). Tilaisuuden päätteeksi laulettiin yhteisesti Maamme – Vårt land. Laulua johti kanttori, diplomioopperalaulaja Katariina Korkman. Juhlan yhteydessä kävi ilmi, että paikalla oli kolmesta henkilöstä, jotka olivat olleet mukana patsaan paljastustilaisuudessa 80 vuotta sitten. Osa heistä tosin ilmoitti, että he eivät muista itse tapahtumaa, koska olivat vain muutaman vuoden ikäisiä ja ovat vain vanhemmiltaan kuulleet läsnäolostaan. Selkein muistikuva tilaisuudesta oli tapahtumahetkellä 14-vuotiaalla Gretel Nymannilla, joka kertoi tarkkailleensa erityisesti ihailemaansa marsalkka Mannerheimia ja seuranneensa vielä marsalkkaa hänen poistuessaan rautatieasemalle, jossa yleisöä kätellyt marsalkka oli ojentanut tervehtivän kätensä myös nuorelle pikkulotalle.

Ilkka Virtanen
(Kirjoittaja on Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n puheenjohtaja)

Kukkalaitetta Isänmaansa vapauttajien kunniaksi laskemassa Anna-Maija Iitola, sotaveteraani Yrjö Savola ja Juha Salo.

Sotaveteraanit puolisoineen ja lotat olivat juhlan kunniavieraita. Lotista toinen vasemmalta Gretel Nymann, joka 14 vuotiaana pikkulottana oli mukana patsaan paljastustilaisuudessa ja sai kätellä marsalkka Mannerheimia.

Sotainvalidityötä tarvitaan yhä

Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piiri vietti kesäjuhlaa Kannuksessa. Paikalla Kitinkannuksessa oli sotainvalideja ja heidän parissaan työtä tekeviä. Sotainvalidien määrä on vähentynyt, mutta toiminnan tarve heidän hyväkseen on vielä ilmeinen. Kesäjuhlassa todettiin, että väestön vanheneminen on suuri maailmaa muuttava voima. Huomattava osa 2010-luvun yli 90-vuotiaista on sotainvalideja.

- Voisi ajatella, että sotainvalidien terveys olisi sotavamman vuoksi huonompi kuin muiden saman ikäisten, mutta toisaalta sotainvalidit ovat saaneet ehkä toisia parempaa kuntoutusta, hoitoa ja hoivaa, totesivat Katri-Helena Syri ja Maija Paasila.

-Yli 90-vuotiaat eivät enää ole harvinaisuuksia, kuten päivittäin saamme huomata asiakaskunnastamme. Ja todennäköisyys elää, näin vanhaksi kasvaa nopeasti. Sotainvalidien suuri enemmistö asuu kodeissaan vielä yli 90-vuotiaanakin ja heistä suurin osa yksin. Sotainvalidit näyttävät olevan terveytensä tai toimintakykynsä mukaan selvästi parempikuntoisia kuin muut saman ikäiset miehet.

Talvi-, jatko- ja Lapin sodissa vammautui yli 200 000 suomalaista. Heistä 122 500 on saanut sotavammasta sotainvaliditeettipäätöksen. Yli 10 % sotavammapäätös on myönnetty 93 200 henkilölle.

Vaikutukset olleet monimuotoisia

Sotainvaliditeetin vaikutukset haavoittuneiden miesten elämään ovat olleet monimuotoisia, totesi Katri-Helena Syri. Haittavaikutusten lieventämistoimenpiteisiin ryhdyttiin jo hyvin varhaisessa vaiheessa. Haitta asteeltaan 20-100% sotainvalidilla on oikeus kunnan järjestämiin ja valtion korvaamiin avohoidon sosiaali- ja terveyspalveluihin, kuten kotihoitoon, ateriapalveluun, kyl-

vetykseen tai kotisairaanhoidon. Nämä eivät kuitenkaan koskeneet tällöin vielä 10-15% sotainvalideja.

Jatkosodan puhkeaminen kesällä 1941 aiheutti sotainvalidien huollolle huomattavasti aiempaa suuremman haasteen. Vuosina 1941-45 Suomen armeijan tappiot haavoittuneina ja sairastuneina olivat noin 148 000 henkilöä, joista pysyvän vamman sai 77 000. Heistä 7 300 oli vammautunut myös talvisodassa. Siviilejä vammautui pysyvästi 3 200 vuosina 1939-45.

Sotainvalidien Veljesliitto perustettiin vuonna 1940. Sotainvalidien tukena ympäri Suomea toimi 18 piiriä ja lähes 300 osastoa. Veljesliiton tavoitteena on auttaa jäseniään selviämään arjessa. Käytännössä se on antanut jatkuvaa tehokasta neuvontapalvelua sotilasvammalain etuuksista ja sosiaali- ja terveysalan palveluista.

Talvisodan seurauksena sairaalat ja hoitolaitokset olivat täynnä potilaita, joten sotainvalidien toipilashuoltoon ei riittänyt tiloja eikä resursseja. Sotainvalidit tarvitsivat paikan, jossa toipua fyysisistä ja henkisistä vammoista sekä saada ohjausta uuteen ammattiin. Valtaosa heistä oli työskennellyt maatalous- ja metsätoissa, johon ei enää ollut paluuta vammautumisen vuoksi.

Talvisodassa Suomen taistelu suurta vihollista vastaan sai runsaasti sympatiaa Euroopassa ja erityisesti Ruotsissa. Taloudellista apua Ruotsista alkoi virrata pian sodan päätyttyä, ja myös Ruotsin valtio osoitti sodassa haavoittuneiden auttamiseen varoja, jotka ohjattiin pääosin Suomen Punaiselle Ristille. Ruotsissa järjestettiin myös sotainvalideille ammattikoulutusta.

Pääosin 1980- ja 1990-luvuilla rakennettiin kattava sairaus- ja veljeskotien verkosto palvelamaan sotiemme veteraaneja. Verkostoon kuului 23 sairaus- ja

Sotainvalidien kesäjuhlassa Kannuksessa olivat sota-ajan muistoja kertomassa sotainvalidit Lauri Mäki-Eskeli ja Erkki Laasanen. Kuvassa myös sotainvalidipiirin puheenjohtaja Esko Hirviniemi ja toiminnanjohtaja Marja-Liisa Kattilakoski.

veljeskotia eri puolilla Suomea ja kokonaiskapasiteettina näissä laitoksissa oli 1 700 asiakaspaikkaa.

Yhtenä nuorimmista niistä valmistui vuonna 1990 Kannuksen Veljeskoti, Kitinkanus, missä nyt kokoonnumme. Ensimmäinen asukas muutti Kannuksen Veljeskotiin 7. tammikuuta 1990. Kannuksen Veljeskodin tarjoamat kuntoutuspalvelut ovat kehittyneet toimintamme aikana. Toiminnan alussa osin vielä työelämässä mukana olleet sotainvalidit ja heistä vaikeavammaiset, eli vähintään 30 % omaavat olivat oikeutettuja neljän viikon mittaiseen kuntoutusjaksoon, joka tarkoitti käytännössä yhtä kuukautta irti kotielämästä.

Alussa kuntoutusprosessit olivat nykyistä paljon fyysisempiä. Nyt kun väki on iäkkäämpää, terapiat ovat muuttuneet ja sopeutuneet vanhenevien asiakkaiden käytössä oleviin

voimavaroihin. Terapia on yksilöllistä, aktiivista toimintaa, ja kuntoutujalla jäljellä olevien voimavarojen etsimistä ja hyödyntämistä. Tavoitteena on toimintakykyä ylläpitävä fysioterapia.

Pyrimme siihen, että kuntoutusjakson tuloksena toimintakyky säilyy ja paranee asiakkaan omista lähtökohdista. Oikea taso saa sotainvalidin innostumaan myös omaehtoiseen liikkumiseen, koska näin he kokevat saavansa todellista hyötyä.

Katri-Helena Syrin mukaan ikääntyville tuottavat ongelmia palvelujen huono tunteminen ja hankintakyky, liikkumismahdollisuuksien kaventuminen sekä yksinäisyys. Näihin vaikeuksiin apua tarjoaa neuvontapalvelu, jota Kitinkannuksessa hoitaa palveluneuvoja Maija Paasila. Neuvontapalvelu tukee voimavaroja, jonka avulla edistetään sotainvalidien ja heidän puoli-

soidensa kotona selviytymistä sekä aktiivista ja itsenäistä elämäntapaansa.

Neuvontapalvelu koetaan sosiaalisena tukena, jonka avulla he saavat tiedollista, välineellistä ja emotionaalista tukea. Varsinkin yksin asuvat sotainvalidit toivovat kotikäyntien lisäämistä. Haasteena on neuvontapalvelun ja kunnallisen sosiaali- ja terveyspalveluiden työntekijöiden yhteistyön kehittäminen.

Sotainvalideille laitoshoidon siirtyminen tulee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun kotona pärjääminen ei enää oikein onnistu. Nykyään haitta-asteeksi laitoshoidon pääsemiseksi riittää 20 % invaliditeetti. Neuvottelut prosenttirajan poistamisesta ovat kuitenkin käynnissä.

Terveyden heiketessä yksinäisyys ja turvattomuuden tunne on usein se ratkaiseva tekijä. Kuitenkin kynnys siirtyä kotia voi olla todella korkea.

Lopulta asiakkaan siirtyessä laitoshoidon on voinut ilolla huomata, miten mukaan pääseminen yhteisöömme on parantanut niin kuntoa kuin virkistänyt mieltäkin.

Veteraaniväelle läsnä oleva vertaistuki on tärkeä asia, kun on koettu asioita yhdessä, toinen ymmärtää toista paljon paremmin. Avun saanti on tärkeää myös ympäri vuorokauden. Elinkaaren viimeisetkin vaiheet voi ottaa vastaan levollisesti paikassa, jossa välitetään ja pidetään ihmisestä huolta.

Valtiokonttori mahdollistaa hoidon ja kuntoutuksen jatkuvuuden vuoden 2022 loppuun saakka tämän hetkisen sopimuksen mukaisesti.

Ilmari Luhtasela

Sotiemme veteraanit 2018 -keräys Kälviällä

Sotiemme veteraanit keräys 2018 suoritettiin 28.8. myös Kälviällä. Kerääjinä toimivat Kainuun Prikaatin varusmiehet. Keräyksen järjestelyistä vastasivat Kälviän reserviläiset, Kälviän Lions Club ja paikalliset vapaaehtoiset. Keräys alkoi ja päättyi Kälviän Kaffeliin.

Kaikkiaan keräys suoritettiin Kokkolassa sekä Lesti- ja Perhojokilaaksossa. Alueella on vielä 130 tunnuksen omaavaa veteraania. Heidän puolisoitaan ja leskiä on hieman tätä suurempi määrä.

Sanna-Maija Kauppi,
kuva Jukka Borén

Sotiemme Veteraanit keräys 2018

Sotiemme Veteraanit keräys on veteraanijärjestöjen yhteyskeräys, jossa mukana ovat Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto ja Rintamaveteraaniliitto sekä sotaleskiä edustava Kaatuneitten Omaisten Liitto. Piirimme alueella kerääjinä toimivat Kainuun Prikaatista lähetetyt lähes 400 varusmiestä, joita kuljettivat kuntien alueilla reserviläiset, Lionit, ja muut vapaaehtoiset.

Keräys suoritettiin helmikuussa Kalajoella, Sievisissä, Ylivieskassa, Nivalassa, Reisjärvellä ja Pyhäjärvellä. Elokuussa kerättiin Halsualla, Kannuksessa, Kokkolassa, Kälviällä, Lohtajalla, Perhossa, Toholammilla ja Vetelissä. Keräyksen kokonaistuotto oli runsaat 60 000 euroa, jotka käytetään kunkin kunnan alueella sotainvalidien, muiden sotiemme veteraanien, heidän puolisoitensa ja les-

kiensä sekä sotaleskien arksiin tarpeisiin. Keräysalueella Lesti- ja Perhonjokilaaksossa on vielä 130 tunnuksen omaavaa veteraania ja tätä suurempi määrä puolisoita ja leskiä.

Nyky muodossaan keräystä on suoritettu vuodesta 2006 alkaen ja Keski-Pohjanmaalla keräystuotto on tähän mennessä kertynyt miljoonaan euroon. Keräykset jatkuvat niin kauan kun avuntarpeessa

olevia sotaveteraaneja on keskuudessamme.

Kiitämme kaikkia keräykseen osallistuneita!

Risto Pouttu ja Antti Wall

Maanpuolustus kuuluu kaikille

Kauhava. Lähialueen partiolaiset osallistuivat 15.-16.9. Kauhavan vanhalla lentosotakoululla järjestettyyn Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen HILLA18-harjoitukseen erillisenä Turvallisuus- ja erätaitokurssina. Partiolaisten kurssin johtajana toimi Raimo Karjalainen Lakeuden eräpartioista. Kurssi alkoi lauantaiamuna klo 9:00 HILLA18-harjoituksen johtajan Juhani Alkion tulopuhuttelulla, jossa kerrottiin harjoituksen tavoitteet ja esiteltiin useiden yhtä aikaa alueella toimineiden kurssien johtajat. Tämän jälkeen Puolustusvoimilta lainattuihin m05-maastopukuihin puetuilla partiolaisilla oli ohjelmassa lyhyehkö ensiaputreeni ja muutamia pidempiä koulutuksia.

Monipuolista ohjelmaa tarjolla

Kurssilaiset pääsivät tutustumaan palokaluustoon sekä harjoittelemaan taitojaan Kauhavan pelastuslaitoksen henkilöstön ohjaamassa alkusammutuskoulutuksessa. Alkusammutuskoulutuksen lisäksi harjoiteltiin käytännön tilanteisiin soveltuvaa itsepuolustusta. Lauantain viimeisenä virallisena ohjelmanumerona kurssilaiset kokeilivat ekoaseamunutta. Illalla puolijoukkueeteltojen pystyttämisen

jälkeen päästiin saunaan ja istuttiin kirkkaan tähtitaivaan alla nuotiolla vaahtokarkkeja paahtaen. Sunnuntaina partiolaiset osallistuivat varsinaisesti HILLA18-harjoitukseen toimimalla maaliosastona väkijoukon evakuointia harjoitelleille Vapaaehtoisen pelastuspalvelun (Vapepa) ja MPK:n kurssille. Jännitystä ja todentuntua harjoitukseen saatiin, kun osalle maskeerattiin vammoja Suomen Punaisen Ristin toimesta, joten alueelle perustetun fiktiivisen Eräskylän evakuoitokeskuksen hoitohenkilökunnalla oli täysi työ treenatessaan poikkeusolojen taitoja.

Uusia taitoja ja mielenkiintoisia kokemuksia

“Ei ihan jokaisella partiokurssilla pääse harjoittelemaan itsepuolustusta, ekoaseamunutta tai osallistumaan evakuointiharjoitukseen. Kurssin aikana pääsimme myös kertaamaan partiosta valmiiksi tuttuja ensiaputaitoja ja alkusammutusta. Kurssi oli mahdava kokemus ja saimme oppia uusia hyödyllisiä taitoja hyvän yhteishengen ja uusien kavereiden kanssa”, kertoo 17-vuotias Kiia Moisio Ähtärin Eräveikoista. Kurssin poikkeavuuden tyypillisestä partiotarjonnasta oli huomannut myös

Simpsonin Karhujen 15-vuotias Jussi Haapamäki: “Kurssi oli erittäin positiivinen kokemus. Harvoin pääsee osallistumaan samanlaisille kurseille partiotoiminnan kautta. Vaikka jotkut asiat olivat ennestään tuttuja, sain silti kurssista irti hyödyllisiä taitoja. Ensiapu oli partiosta ennestään tuttua, mutta käteen jäi ensisammutustaitoja ja itsepuolustuksen alkeita. Mukavaa, että tällaisia kurssia järjestetään.”

Partio osana kansalaiskasvatusta

Partiolaisen ihanteena on “tuntea vastuunsa ja tarttua toimeen”, eli kasvaa ihmiseksi, joka on kiinnostunut yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttamisesta. MPK toteuttaa ns. varautumisen ja turvallisuuden kurssia, joiden pohja lepää tukevasti kansalaiskasvatuksen päällä varsinaisen sotilaallisen koulutuksen sijaan, kuten tällä kurssilla. Voidaan sanoa, että nuorille partiolaisille uusien opittujen taitojen lisäksi oli arvokasta nähdä, miten vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta ja -koulutus lepää ihan tavallisten toimeliiden ihmisten harteilla. Yhteiskunnan vakaiden olojen turvaaminen on yhteinen asia, johon osallistumisesta päätös tehdään kuitenkin yksilötasolla.

SPR:n Länsi-Suomen piirin valmiusryhmäläiset antamassa ensiapua harjoituksen evakuointikeskuksessa. Partiolaiset omaksuivat kiitettävästi eriaisteisia vammoja saaneiden ihmisten roolit.

Ole valmis!

Toimimme kurssilla kouluttajina, ja vastasimme partiolaisten kurssin sujuvuudesta käytännön asioiden kuten aikataulujen, ruokailujen ja majoittumisen suhteen. Kahdelle partiotaustaiselle reservin vänrikille tässä oli oiva tilaisuus yhdistää rakas harrastus ja kansalaiskasvatus. Oli hienoa havaita, miten aktiivisesti

nuoret osallistuivat kaikkeen koulutukseen. Suomi on maa, jossa ihmisoikeudet toteutuvat hyvin, ja jonka yhteiskunnallisten olojen turvaaminen on koko kansakunnan etu. Toivottavasti tulevaisuuden sukupolvilla säilyy halu ylläpitää ja suojella pohjoismaista hyvinvointivaltiota sekä kehittää valmiuksia toimia yhteisten etujen mukaisesti myös poikkeusoloissa. Viestimme parti-

olaisille ja kaikille muille onkin: Ole valmis, sillä reippaus ei maksa mitään!

Teksti:

Esa Liinamaa ja

Julia Saarimäki

Kuvat ja kuvatekstit:

Jouko Liikanen

Itsepuolustuksen alkeita Varusvarastolla. MPK:n henkilöstöstö löytyi kouluttaja tällekin osiolla.

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen Kauhavan yksiköstä olivat alkusammutuksen rastikoulutusta antamassa Martti Jouppi ja Sami Aro.

Itsenäisen Suomen raskas vuosi 1918

Vuosi 1918 Suomessa ja Pietarin bolsevikkien tuki Suomen punaisille

Suomessa käydystä kevään 1918 sodasta voidaan käyttää nimeä vapaussota, sillä se kuvaa parhaiten lopputulosta eli Suomen irtautumista Venäjästä. Voidaan käyttää nimeä kapina, koska se kuvaa sosiaalidemokraattien laitonta aseellista vallankaappausyritystä eli kapinaa, joka oli sodan tosiasiallinen alkusyy. Sana sisällissota (kansalais-sota) kuvaa sotatoimia, joita käytiin suomalaisten kesken sosialistien aseellisen kapinan kukistamiseksi. Ei pidä unohtaa, että suomi taisteli myös nuoren itsenäisyytensä suojelun puolesta Venäjältä leviävää vallankumousta vastaan. Vapaussota on oikea nimi kevään 1918 sodalle.

Syksyllä 1917 levottomuudet ja väkivalta lisääntyivät

Porvarilliset puolueet voittivat lokakuun alussa pidetyt eduskuntavaalit. Sosialistit menettivät enemmistönsä parlamentissa. Heidän paikkalukunsa tipahti 92 edustajaan. Kun eduskunnan enemmistö ei

ottanut käsittelyyn sosialistien ”Me vaadimme” ohjelmaa, niin Suomen ammattijärjestö SAJ julisti yleislakon tukeakseen sosialistien vaatimuksia. Käynnissä oleva suursota, Venäjän maaliskuun vallankumous ja jatkuva lakkoilu olivat aiheuttaneet Suomessa työttömyyttä ja elintarvikepulan. Poliittinen tilanne oli ajautunut lähelle räjähdyspistettä. Ääri sosialisteja innoitti aseelliseen voimankäyttöön Leninin bolsevikkien 7.11. tekemä vallankaappaus Pietarissa. Bolsevikkien voimakas kiihotustoiminta kohdistui Suomessa sosialisteihin ja venäläisen sotaväen joukkoihin. Suomessa toimeen pantiin vuonna 1917 noin 500 lakkoa, joista pahin oli Venäjän bolsevikivallankaappauksen jälkeen alkanut yleislakko. Sen alkamisesta teki päätöksen sosialistien vallankumouksellisen keskusneuvosto marraskuun 13. - 14. päivien välisenä yönä. Lakko alkoi heti ja kesti 18.11. asti. Vallankäyttäjiksi nousivat työväenkaartit, jotka miehittivät tärkeitä kohteita esimerkiksi Helsingissä rautatieaseman, lääninhallituksen, keskusvirastot, senaatin sekä

eduskunnan käyttämän Säätytalon, asettivat tiesulkuja ja tekivät henkilöiden, asuntojen sekä liiketilojen laittomia tarkastuksia. Työväenkaarti jakautui järjestyskaartiksi ja laista täysin piittaamattomiksi punakaarteiksi. Yleislakon aikana surmattiin 34 henkilöä, ryöstettiin kauppiaita ja varastoja. Porvarillisella puolella punakaartien toiminta herätti suurta levottomuutta. Punakaartien lisäksi Suomessa mellasti, ryösti ja murhasi vallankumouksellinen venäläinen sotaväki. Yleislakosta oli tullut tulevan kapinan kenraaliharjoitus. Stalin kävi lakon jälkeen Helsingissä moittimassa suomalaisia sosialisteja, kun he eivät olleet jatkaneet lakkoa vallankumoukseksi. Leninin johtamien bolsevikien tavoitteena oli vallitsevan yhteiskunnan rakenteiden täydellinen kumoaminen. Puolueen oli oltava tiukasti johdettu, kurinalainen ja sen piti koostua elitistisestä vallankumouksellisten etujoukosta. Bolsevikit eivät hyväksyneet ajatusta suuresta työväenliikkeestä ja sitä, että työväenpuolueen piti rakentaa suurten massojen joukkovoimalle. Venäjän bol-

sevikien toiminta perustui väkivaltaan ja proletariaatin diktatuuriin, joka Leninin mukaan ei nojaa lakiin, muodolliseen enemmistön tahtoon vaan suoraan, välittömään väkivaltaan ja väkivalta on vallan väline. Suomen sosialidemokraattien johdossa ei ollut Leninin ajatuksille kovin suurta kannatusta. Voimakkaimmin väkivaltaista toimintaa vastustivat Hannes Ryömä ja Väinö Tanner, joista tulikin Vapaussodan jälkeen arvostettuja poliitikkoja. Yhdysmiehinä ja agitaattoreina Pietarin bolsevikien ja Suomen sosialidemokraattien puolueen välillä toimivat suomalaissyntyiset Eino ja Jukka Rahja, Ali Aalto-nen, Adolf Taimi, Eero Haapalainen sekä William Lundberg. Muun muassa heidän ja sosialidemokraattisen lehdistön kiihotustyön tuloksena vallankumouksellinen mieliala laajeni ja työväenliikkeen kannattajat radikalisoituvat.

Itsenäisyysjulistuksesta on pitkä matka itsenäisyyteen

Pääministeri P. E. Svinhufvudin johtama hallitus yritti selkeyttää Suomen kansainvälistä asemaa ja rauhoittaa maan sekasortoista tilannetta julistautumalla itsenäiseksi. Eduskunta hyväksyi 6.12.1917 itsenäisyysjulistuksen. Itsenäisyydelle saatiin myös laajempaa kansainvälistä tunnustusta vasta, kun Neuvosto-Venäjän Kansankomissaarien neuvosto oli ensin hyväksynyt Suomen itsenäisyyden 31.12.1917. Tuota tunnustusta alettiin myöhemmin suomalaisessa politiikassa kutsua Leninin lahjaksi. Tunnustus oli Leninin käyttämä ovela poliittinen veto, jolla hellitettiin väliaikaisesti kansallisia itsenäisyyspaineita vallankumouksen mahdollistamiseksi eli eroaminen yhdistymistä varten, yhdistyminen Neuvosto-Venäjään. Lenin, Stalin ja Trotski, johtavat bolsevikit, yllyttivät sosiaalidemokraatteja vallankaappaukseen, sillä ilman näitä kehoituksia ja tietoa Suomessa olevien venäläisten joukkojen tuesta kaappaukseen tuskin olisi ryhdytty. Itsenäisyyden tunnustamisesta huolimatta Leninin hallitus ei ollut vetänyt sotilaitaan pois

Suomesta. Maassa oli ainakin 75 000 sotilasta (lukumäärä epäselvä), ja Venäjällä vallassa olivat bolsevikit. Syksyllä 1917 venäläisissä joukko-osastoissa todellista valtaa pitivät sotilasneuvostot. Bolsevikit saivat määräysvallan Suomen alueen sotilaiden ja työläisten neuvostossa, jonka johtoon valittiin latvialaissyntyinen Ivar Smilga. Bolsevikki Smilga tuki aktiivisesti sosialidemokraattien radikaalisiin valmistelemaa vallankumousta. Punaisten kapinan valmistelu perustui avoimesti venäläiseen sotaväkeen ja sen aseisiin. Kysymys ei enää ollut Suomen porvarien ja työläisten välisestä luokkasodasta vaan kansainvälisen yhteiskunnallisen vallankumouksen toimeenpanemisesta, eikä enää Suomen itsenäisyydestä vaan venäläisen bolsevistisen vallan toimeenpanemisesta Suomessa.

Poliittinen tilanne alkuvuonna 1918

Demokraattisilla vaaleilla ja yleisellä äänioikeudella valittu eduskunta oli Suomen korkein valtioelin, joka oli lainsäädäntävallan lisäksi ottanut itselleen korkeimman hallitusvalvan, kun keisari-suuriruhtinasta ei enää ollut. Eduskunnan ja hallituksen (senaatin) asema oli kuitenkin heikko, koska siltä puuttui järjestysvalta-oikeus. Valtiojohdolla ei ollut armeijaa, rajavartiostoa eikä poliisia. Voimankäytön organisaatioita oli muilla tahoilla. Voimakkain oli Venäjä kuriton ja rettelöivä sotavoima, josta tuli Pietarin sotilas-/bolsevikivallankaappauksen jälkeen vallankumouksen potentiaalinen tukija Suomessa. Syksystä 1917 alkaen muodostettiin kuntiin työväen järjestyskaarteja, jotka muuttuivat nopeasti omavaltaisiksi punakaarteiksi. Tammikuussa 375 punakaartissa oli arviolta 30 000 punakaartilasta. Samaan aikaan suojeluskuntia oli perustettu noin 400, ja niissä oli 38 000 suojeluskuntalaista. Suojeluskunnat tukivat alusta alkaen laillista hallitusta. Suomen itsenäistyttyä eduskunta alkoi ripeästi korjata muun muassa epäkohtia työelämästä ja maanomistuksesta. Valmisteltiin lakeja

kahdeksan tunnin työajasta ja torpparikysymyksestä, mutta tärkein valmisteltavista laista oli yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden laajentaminen kuntiin. Nämä uudistukset huolestuttivat vallankaappausta valmistelevia punakaartijohtajia, sillä kapina oli aloitettava ennen kuin uudistukset heikentäisivät tyytymättömyyttä. Kapinan aloittamiseen vaikutti myös hallituksen eduskunnalta saama valtuutus perustaa luja järjestysvalta. Tämän valtuutuksen jälkeen hallitus vaati venäläisten miehitysjoukkojen poistumista maasta.

Tammikuussa tilanne kiristyi ja kapina puhkesi

Maassa kierteli aseellisia joukkoja ja ryöstöjä sekä murhia tehtiin. Hallitus yritti pitää yllä järjestystä ja vahvistaa järjestysvaltaa, koska se oli edellytys venäläisen sotaväen poistumiseksi Suomesta. Tammikuun 12. päivänä eduskunta antoi hallitukselle valtuudet lujaan järjestysvallan luomiseen. Saamallaan valtuuksilla hallitus julisti suojeluskunnat hallituksen joukoiksi 25. tammikuuta. Hallitus määräsi kenraaliluutnantti Mannerheimin johtamaan hallituksen joukkoja venäläisten aseistariisumiseksi. Suojeluskuntajoukot alkoivat riisua venäläisiä varuskuntia aseista Etelä-Pohjanmaalla sekä Karjalassa. Tarkoituksena oli myös estää venäläisiä joukkoja toimimasta aseita punakaarteille. Taavetissa tapahtui tulitaitelu tammikuun 19. - 21. päivinä, kun suojeluskuntalaiset estivät venäläisen asekuljetuksen viemisen junalla Mikkeliin. Leninin johtama kansankomissaarien neuvosto käsitte- li 18. tammikuuta Suomen hallituksen vaatimusta venäläisjoukkojen poistamisesta. Venäjä ei suostunut vaatimukseen maailmansodan tilanteeseen vedoten. Varsinainen syy oli venäläisen sotaväen käyttö vallankaappauksen tukemiseen Suomessa, koska samaan aikaan tehtiin päätös aselastien lähettämisestä Suomen punakaarteille. Myös Suomessa venäläiset olivat aktivoitumassa. Viipurissa bolsevikkien kokous 24.

Mielenosoitus kahdeksan tunnin työpäivän puolesta yleislakon aikana 1917 Helsingin Kaisaniemessä. Huomio kiinnittyy venäläisten sotilaiden merkittävään määrään.

Venäläisiä sotilaita ja suomalaisia yhteiskuvassa 1917. Marraskuun vallankaappauksen jälkeen Pietarin bolsevikkien kiihotustoiminta voimistui Suomessa.

tammikuuta vaati 42. armeijakunnan vallankumouksellisen esikunnan aloittamaan taistelun suomalaisia porvarillisia valkokaarteja vastaan, joiden tulisi luovuttaa aseensa 36 tunnin kuluessa, muuten armeijakunnan joukot julistaisivat sodan valkokaarteille. Päättökseen oli saatu valtuudet Pietarista sota-asiainkansankomissaari Podvoiskilta. Tämä päätös lähetettiin Suomen hallitukselle, joka vastauksessaan kieltäytyi riisumasta suojeluskuntia aseista. Hallituksen päättäväisyys johti siihen, että 26. tammikuuta Podvoiski ja 42. armeijakunta peruiivat vaatimuksensa ja käskivät noudattaa puolueettomuutta suomalaisten välisissä levottomuuksissa, jos venäläisiä vastaan ei hyökkättäisi. Puolueettomuus vaatimuksella ei ollut merkitystä, sillä tuki punaisille jatkuin entisellään. Helsingissä Pietarista tulleet bolsevikit painostivat hallitusta voimakkaasti. He esittivät muun muassa vaatimuksen 25. tammikuuta, että valkokaartin on heti luovutettava kaikki aseet Venäjän valtiolle, jota edustaisi punakaartin esikunta. Venäläiset ilmoittivat myös, että valkokaarti tuhotaan, ellei se lopeta vastavallankumouksellista hyökkäystä Suomen köyhälistöä ja Venäjän sotaväkeä vastaan. Hallitus vastasi suojeluskuntien olevan hallituksen joukkoja. Hallituksen järjestysvallan lujittuminen oli nopeuttanut suunnitellun vallankaappauksen toteuttamista. Vallankaappaukseen johti suoraan se, että sosialidemokraattisen puolueen koossa pitämiseksi valta siirtyi maltillisilta aseelliseen kaappaukseen pyrkivälle toimeenpanevalla komitealla. Helsingissä toimiva Venäjää Suomessa edustava aluekomitea tuki innokkaasti sosialidemokraattisen puolueen toimeenpanevan komitean kaappaushanketta ja oli asiallisesti vallankaappauksen toimeenpaneva sotilaallinen voima. Illalla 26. tammikuuta Helsingin työväentalon torniin nostettiin punainen lyhty vallankumouksen ja aseellisen toiminnan alkamiseksi. Päätös oli ja on Suomen itsenäisyyden ajan pahin poliittinen virhe. Kaappaus tehtiin yhdes-

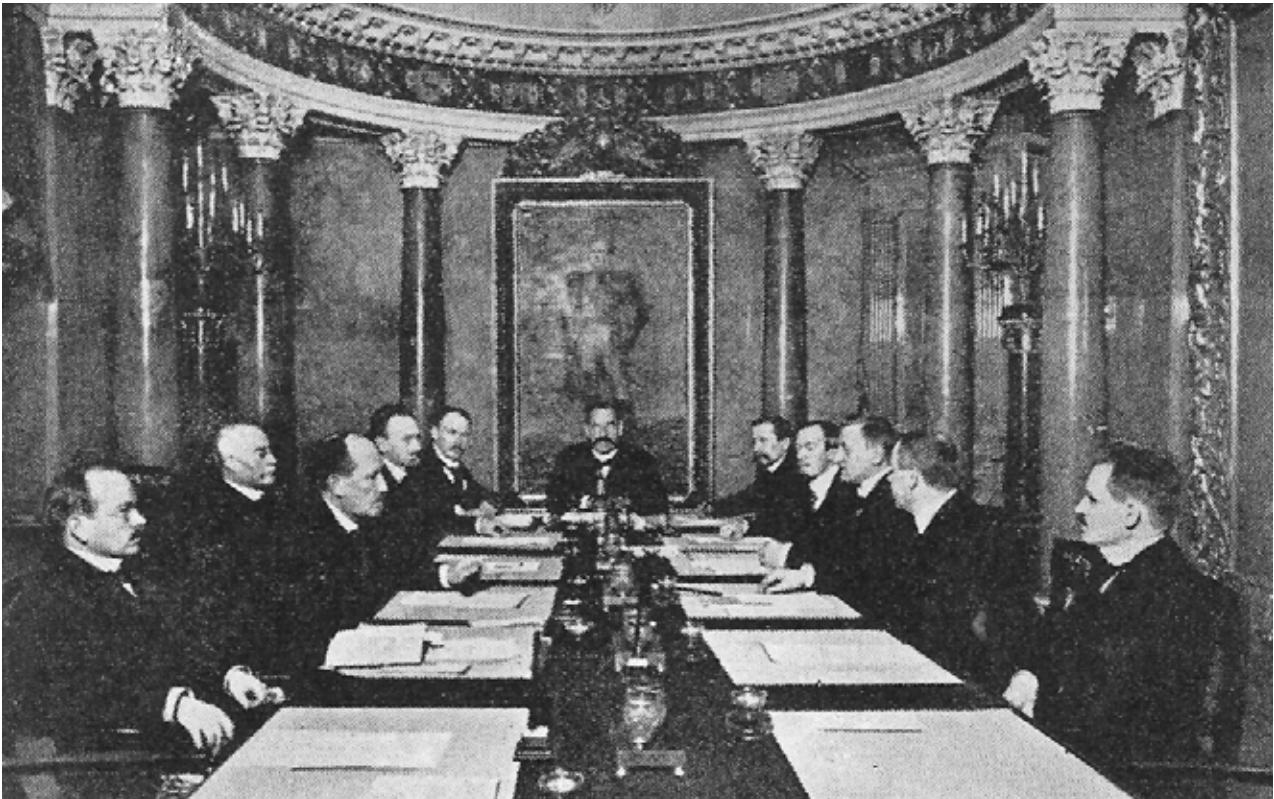
Suomen punakaartin johtomiehiä. Kansanvaltuuskunnan puheenjohtaja Kullervo Manner ja pietarilainen bolsevikki Adolf Taimi. Manner menehtyi Stalinin vainoissa. Taimi pelastui, koska oli samaan aikaan kommunistisesta kiihotuksesta vangittuna Suomessa.

sä venäläisin ja suomalaisin voimin. Venäläiset bolsevikit perustivat Helsinkiin 27. tammikuuta sotavallankumouksellisen komitean, joka ryhtyi toimeenpanemaan kapinan käytännön toimia. Lenin puhui 26. tammikuuta neuvostojen edustajakokoukselle: ”Me näemme nyt, että Suomessa odotetaan joka päivä työväen vallankumousta... jota bolsevikit ovat muka keinoitekoisesti lietsoneet... että siellä (Suomessa) alkaa sosialistinen vallankumous.” Kun Suomen vallankumoukselliset olivat järjestyneet, Leninin johtama kansankomisaarien neuvosto tunnusti heti punaisen kansanvaltuuskunnan Suomen hallitukseksi. Ulkoasiain kansankomissaari Trotski toivotti 31. tammikuuta menestystä taisteluun sotaa ja kapitalismia vastaan: ”Meillä on yhteinen vihollinen.”

Helmikuussa punaiset hyökkäävät

Punaisten sotilaallinen toiminta tukeutui tiiviisti venäläiseen sotaväkeen. Venäläisiä armeijan ja laivaston joukkoja oli Suomessa vielä helmikuussa 60 000, joista pääosa odotti vain kotiuttamista Venäjälle. Itämeren laivaston päätukikohdaksi oli muodostunut Helsinki. Laivaston maavoimiin kuului enemmän jalkaväkeä kuin varsinaisiin maavoimiin. Nämä joukot oli sijoitettu Viaporin – Tammisaaren – Hangon - Ahvenanmaan alueelle. 42. armeijakunnan joukot olivat ryhmittyneenä alueelle Viipuri – Tampere – Turku. Tämän ryhmitymisen pohjalle muodostui rintamalinja helmikuun alkupäivien aikana. Molemmiin puolin joukot keskittyivät maanteiden ja rautateiden suuntiin. Valkoset varmistivat Karjalan radan itselleen miehittämällä Haapamäen, Jyväskylän, Pieksämäen ja Hiitolan. Punaisten haltuun jäi tärkeä rata Helsingistä Pietariin.

Sodan aloittaneet punaiset lähtivät heti hyökkäämään. Ensimmäiset taistelut käytiin Vilppulassa, Mäntyharjulla ja Karjalassa. Huonosti johdetut ja koulutetut punaiset tekivät helmikuun alussa useita hyökkäyksiä laihoin tuloksin ja an-

Svinhufvudin johtama ns. itsenäisyyssenaatti antoi eduskunnalle 4.12.1917 tiedonannon Suomen itsenäisyydestä. Eduskunta hyväksyi 6.12. senaatin toimet itsenäisyyden toteuttamiseksi. Vastoin Svinhufvudin odotuksia itsenäisyyspäiväksi tuli 6.12. eikä senaatin julistuksen päivämäärä 4.12.

karin tappioin. Ensimmäinen yleishyökkäys kaikilla rintamilla alkoi 21.2. ”vihollisen lakaisemiseksi pohjoiseen”, mutta se tyrehtyi joka paikassa tuloksettomana 24. päivään mennessä. Pietarissa kansankomissaarien neuvosto antoi 20.2. ennen yleishyökkäyksen alkua julistuksen, jossa todettiin, että Suomessa on käynnissä Suomen porvaristoa vastaan sota, jota käymme yhdessä suomalaisten työläisten kanssa neuvostovallan vahvistamiseksi Suomessa. Kaikki porvarit, jokainen suurtilallinen, jokainen kapitalisti puolalainen, suomalainen tai englantilainen on meidän vihollinen. Punaisten puolella aktiivisesti sotaan osallistui yli 10 000 venäläis-sotilasta vanhasta armeijasta ja venäläisestä punakaartista. Helmikuun alussa Pietarista, nimenomaan neuvostohallituksen käskystä, lähetettiin Suomeen valkoisia vastaan 5 000 sotilasta lähinnä Savon ja Karjalan rintamille. Ei ole mitään syytä väheksyä venäläisten osuutta tähän sotaan.

Valkoisten puolella koottiin ja koulutettiin hyökkäyskykyistä armeijaa. Vaasassa hallitus teki kaksi merkittävää päätöstä. Saksalle esitettiin 12.2. virallinen avunpyyntö ja otettiin käyttöön 18.2. vuoden 1878 asevelvollisuuslaki, jonka tsaari oli kumonnut Suomen venäläistämistoimenpiteiden yhteydessä. Suomi oli tosiasiaa sodassa Venäjää vastaan, mutta sotatilaa ei voitu tai haluttu julistaa puolin eikä toisin. Suomessa sotatilan julistaminen kuului laillisesti eduskunnalle, joka ei voinut vallinneissa oloissa kokoontua. Venäjän hallitus ei katsonut olevan sodassa Suomen kanssa, koska sillä oli mitä parhaat suhteet Suomen kansan valtuuskuntaan ja venäläiset joukot taistelivat vain vastavallankumouksellisia porvarillisia valkokaarteja vastaan.

Brest-Litovskin rauhan merkitys Suomelle

Saksalla oli kiire rauhoittaa

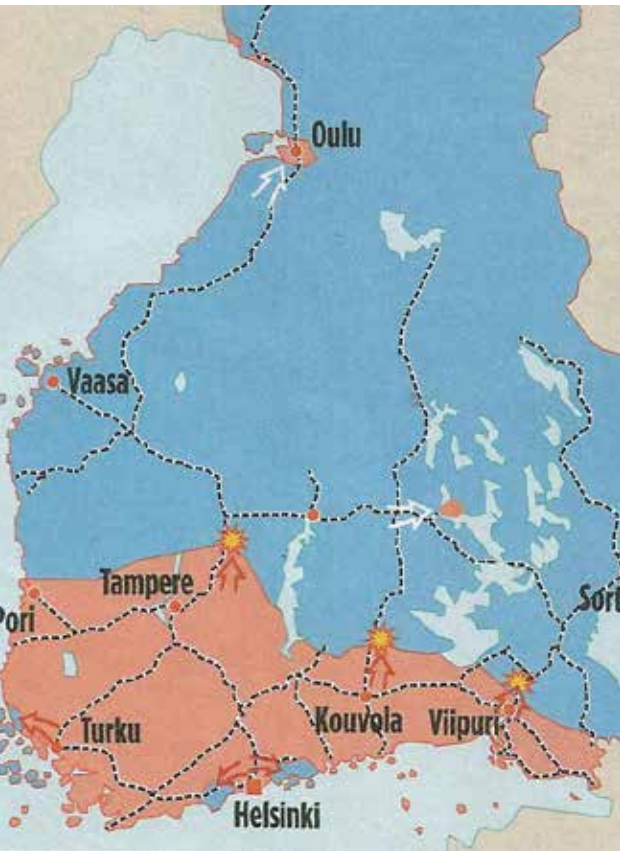

Vallankumous on alkanut. Venäläisten aseistamia punakaartilaisia marssii 27.1.1918 suurtorilla.

itärintama, koska sen suunnitelmassa oli tehdä kesällä 1918 sodan ratkaiseva suurhyökkäys länsirintamalla ennen Yhdysvaltojen joukkojen liittymistä sotaan. Saksan ja Venäjän neuvottelut Brestissä olivat kestäneet jo kuukausia, kun bolsevikki Trotski keskeytti yllättäen rauhanneuvottelut 10.2.1918. Saksa reagoi rajusti hyväksymällä Venäjän rajavaltioiden avunpyynnöt ja aloittamalla laajan hyökkäyksen itään. Venäjän hajoamistilassa oleva armeija lakosi saksalaisten edestä. Pariissa viikossa Saksa oli vallannut Baltian, Valko-Venäjän ja Ukrainan länsiosan. Neuvosto-Venäjän oli taivuttava entistä kovempiin rauhanehdoihin. Ne allekirjoitettiin 3.3.1918 Brest-Litovskissa. Sopimukseen kuului, että Venäjä luopui Suomesta. Saksa kokosi nopeasti Suomeen lähettäväksi kenraalimajuri von der Goltzin johtoon Itämeren divisioonan, joka koostui idässä taistelleista karaistuneista sotilaista. Saksan avustusehdot olivat varsin kovia Suomelle, koska ne palvelivat ennen kaikkea Saksan poliittisia, sotilaallisia ja taloudellisia etuja. Mannerheim oli erittäin tyytymätön asiaan, sillä hän epäili Saksan tavoitteita ja ha-

lusi voittaa sisällissodan omin voimin. Brest-Litovskin rauhan jälke-

en muutamat neuvostojoukot saivat käskyä pyrkiä aselepoon valkosuomalaisten kanssa, mutta ankarien taisteluiden takia aselepo yritykset

Rintamalinja muodostui helmikuun alussa lähes Venäjän pääjoukkojen sijoituksen mukaan. Punaiset hyökkäsivät ensin ja ensimmäiset taistelut käytiin Vilppulassa, Mäntyharjulla ja Karjalassa. Valkoisille oli tärkeä Vaasan – Pieksämäen – Hiitolan rata. Punaisten tärkein rata oli Helsinki – Pietari.

eivät tuottaneet heti tulosta. Sopimusta ei kovin hanakasti yritettykään täyttää, sillä tällainen sopu olisi merkinnyt Suomen vallankumouksen hylkäämistä myös käytännössä eikä vain kirjallisesti kuten Brest-Litovskin rauhansopimuksessa. Suomessa oli vielä 36 000 venäläistä sotilasta, josta pakon edessä kahden seuraavan viikon jälkeen lähti 20 000 miestä jättäen kuitenkin runsaasti aseistusta punaisille. Vasta toukokuun puolessa välissä poistuivat viimeiset 2 000 venäläissotilasta.

Saksan sotilaalliset toimet Suomessa

Saksan laivasto-osasto ajoi 5. maaliskuuta alkaen Ahvenanmaalta pois sen valloittamista yrittäneet ruotsalaiset joukot. Demilitarisoidun Ahvenanmaan sotilaallisesta merkityksestä kertoo se, että siellä toimi maailmansodan aikaan neljän valtakunnan sotilaita venäläisiä, ruotsalaisia, saksalaisia ja suomalaisia.

Saksalaisten pääjoukko 9 500 miehen Itämeren divisioona nousi maihin Hangossa 3. huhtikuuta. Divisioona valloitti Helsingin punaisilta 13. huhtikuuta mennessä ja piti seuraavan päivänä voitonparaatin Suomen pääkaupungissa. Helsingistä saksalaiset jatkoivat pohjoiseen vallaten Hyvinkään ja Riihimäen. Saksalaiset saivat kosketuksen pohjoisesta hyökkäävään valkoiseen armeijaan huhtikuun lopulla Hämeenlinnassa.

Yhden merkittävimmistä voitoista saksalaiset saavuttivat laukaustakaan ampumatta jo Hangossa, kun sinne saapui 5. huhtikuuta oma-aloitteisesti Itämeren laivaston valtuuskunta. Venäläiset ilmoittivat pysyvänsä puolueettomina kunnioittaen Brest-Litovskin rauhansopimusta. Venäjän vahvoista Itämeren laivaston joukoista ei ollut enää punaisille minkäänlaista apua eikä vaaraa saksalaisille. Rannikkolinnoitusten tykitkin oli tehty vaarattomiksi ja tulivoimaiset sotalaivat vetäytyivät Pietariin.

Eversti von Brandensteinin johtama 3 000 miehen prikaati nousi maihin Loviisassa 7. huhtikuuta katkaisten jo 13. päivänä punaisten elämän langan Pietarin radan. Lahti valloitettiin yhteishyökkäyksellä 19. huhtikuuta valkoisen armeijan joukkojen kanssa.

Mitä meidän tulisi muistaa vuoden 1918 Suomen sodasta.

Sotaan syyllisiä olivat punaisten kapinan johtajat. He veivät joukkonsa suuriin kärsimyksiin. Johtajat välttivät rangaistuksen Suomessa, mutta tuhoutuivat Stalinin, kapinaan kehottajan, vainoissa. Ainoastaan O.W. Kuusinen säilytti henkensä. Suomessa surmattiin tai menehtyi noin 10 000 punaista voittaneiden valkoisten toimesta, mutta sama määrä surmattiin tai menehtyi Neuvostoliitossa sinne paenneita. Suomessa vuoden 1918

Venäjän Itämeren laivasto oli vallankumouksen kehtoja. Sen johdossa olevat eivät olleet täysin neuvostohallituksen johdossa. Laivaston johto solmi maihin nousseitten saksalaisten kanssa 5.4. ns. Hangon sopimuksen, jonka perusteella laivasto siirtyi Pietariin ja rannikkolinakkeiden tykit tehtiin toimintakelvottomiksi.

kaikkia uhreja on muistettava kunnioituksella sekä vapausotureita ja punaisen terrorin siviiliuhreja että punaisten joukoissa toimineita ja taistelleita. Saksan merkitys venäläisten karkottamisessa ja kapinan kukistamisessa oli tärkeä, mutta se ei ollut ratkaiseva. Joka tapauksessa apu nopeutti huomattavasti sodan päättymistä laillisen hallituksen voittoon. Saksa ei auttanut meitä sinisten silmiemme tähden vaan omien etujensa ja suurvalta-pyrkimystensä vuoksi. Suomen etu oli, että Saksa hävisi sodan.

Bolsevikit, Lenin, Stalin ja Trotski, olivat myös syyllisiä, koska he yllyttivät sosialidemokraatteja kapinaan ja lupasivat Suomessa olevan venäläisen sotaväen tuen. Ilman bolsevikien kehotuksia ja lupauksia venäläisten joukkojen tuesta ja aseista sosiaalidemokraattien johto ei olisi ryhtynyt epävarmaan kapinaan. Brest-Litovskin rauhassa Venäjän bolsevikit pettivät ja hylkäsivät suomalaiset aateveljensä Neuvosto-Venäjän etujen tähden. Kesällä 1918 neuvostohallitus suostui Saksan välityksellä rauhantunnusteluihin Suomen kanssa. Monien vaiheiden jälkeen neuvottelut johtivat vasta vuonna 1920 Tarton rauhansopimukseen Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä.

Vapaussodan tapahtumissa tärkeintä oli, että Venäjän sotavoimat karkotettiin itsenäisestä Suomesta. Bolsevikien vallankumousoppeja noudattanut Suomen vallankumous kukistettiin. Maan vapaus, kansanvalta ja oikeusvaltio säilyivät.

Eversti evp
Heikki Hiltula, Oulu

Kirjoitus perustuu julkisiin lähteisiin muun muassa Ohto Mannisen, Seikko Eskolan ja Martti Häikiön kirjoituksiin.

Bolsevikijohdajat, Lenin, Stalin ja Trotski, yllyttivät suomalaisia radikalisoituneita sosialisteja vallankaappaukseen. Brest-Litovskin rauhassa Lenin petti suomalaiset vallankumoukselliset.

Itärintamalla karaistunut Itämeren divisioona hyökkäsi viikossa Hangosta Helsinkiin, jonka se valtasi 13.4. mennessä. Suomen pääkaupungissa pidettiin divisioonan voitonparaati jo 14.4.1918 eli kuukautta ennen kuin Valkoinen armeija piti oman voitonparaatinsa 15.4.

Eduskunnan ensimmäinen istunto sisällissodan jälkeen 15.5.1918 Heimolassa. Kolmantena oikealta seisoo senaatin puemies Svinhufvud. Viidentenä vasemmalta aition eturivissä seisoo kenraalimajuri von der Goltz. Sosialidemokraattien penkeillä istuu vain yksi edustaja, Matti Paasivuori.

Reserviläisampujien taidot puntarissa, mestaruuskisat Rovaniemellä

Reservin ampumamestaruuskisat järjestettiin 17. - 19.8.2018 Toramon ampumaradoilla Rovaniemellä. Reserviläisliiton ja Suomen Reserviupseeriliiton liittokohtaiset ampumamestaruuskisat yhdistyivät yhdeksi kilpailuksi vuodesta 2015 alkaen.

Jokaisella reserviläis- ja reserviupseeripiireillä oli käytössään kuhunkin lajiin yhteinen, kuuden osallistujan kiintiö. Joukkuekilpailussa kolmen kilpailijan tuli kussakin lajissa edustaa jompaakumpaa piiriä, mikäli tämä oli käytännössä mahdollista. Lisäksi piirit saattoivat ilmoittaa kilpailijoita varapaikoille, joita täytettiin tarvittaessa, mikäli kaikki piirit eivät käyttäneet täysimääräisiä kiintiöitään.

Koska tapahtuma oli kaksipäiväinen, suurelle osalle kilpaili-

joista oli tarvetta majoittua Rovaniemelle. Osallistujille olikin varattu huonekiintiö Santasportista Lapin Urheiluopistolta. Myös asuntoautoilla ja -vaunuilla saapuneilla oli mahdollisuus majoittua Urheiluopiston alueella.

Kisat näkyivät myös somessa. Kaikki kilpailuja koskeva tieto, aikataulut, eräluettelot ja tulokset julkaistiin www-sivuilla osoitteessa www.reserviampumamestaruuskisat.fi ja facebook-osoitteesta www.facebook.com/reservinampumamestaruuskisat. Keski-Pohjanmaan piirin konkonaistulosta voi pitää hyvänä. Mitaleita tuli kohtuullisesti, eli seitsemän miehen ryhmästä kuudelle, ja parhaalle jopa viisi mitalia. Parempi oli tulos kuin Suomen EM-kisajoukkueelle mitalien määrän osalta!

Kisalajit ja -sarjat

- 25 m pistooli
- Isopistooli
- Pistooli pika-ammunta
- Kivääri kenttä 10 + 10 ls
- Itselataava kenttä 10 + 10 ls
- Pienoiskivääri 60 ls makuu

- Pienoiskivääri 3 x 20 ls
- H/D, H/D 50, H/D 60, H/D 70 ja H/D 75

Teksti: Kisaorganisaatio ja Eino Mehtälä
kuvat: Jyrki Uusivirta.

Keski-Pohjanmaan edustajien sijoitukset

Kiväärin kenttäammunta		Pistooli 25 m	
H 4. Uusivirta Jarno, stm.	145	H 60 14. Maunuksela Hannu, yliltä .	484
H 50 1. Uusivirta Yrjö, alik.	172	Isopistooli	
H 60 6. Kauranen Martti, yliltä.	130	H50 14. Harju Mauno, vääp.	463
H 70 5. Mehtälä Eino, maj.	80	H 60 13. Maunuksela Hannu	468
H 75 3. Hakala Alpo, kapt.	123	Pistooli pika-ammunta	
Itselataavan kiväärin kenttäammunta		H 60 14. Maunuksela Hannu	471
H 13. Uusivirta Jarno, stm.	145	Joukkuetulokset	
H 50 5. Uusivirta Yrjö, alik.	170	Pienoiskivääri 60 ls makuu	
16. Harju Mauno, vääp.	111	H 2. Keski-Pohjanmaa	1759,4
H 60 4. Kauranen Martti, yliltä.	146	(Alpo Hakala, Jarno Uusivirta, Yrjö Uusivirta)	
H 70 2. Mehtälä Eino, maj.	148	Kenttäammunta	
Pienoiskivääri makuu 60 ls		H 2. Keski-Pohjanmaa	447
H 7. Uusivirta Jarno, stm.	590,7	(Martti Kauranen, Jarno Uusivirta, Yrjö Uusivirta)	
H50 3. Uusivirta Yrjö, alik.	586,2	Kenttäammunta itselataava	
H 75 2. Hakala Alpo, kapt.	582,5	H 50 3. Keski-Pohjanmaa	427
Pienoiskivääri 3 x 20 ls		(Martti Kauranen, Yrjö Uusivirta, Mauno Harju)	
H 75 2. Hakala Alpo, kapt.	463		

Itselataavan kiväärin kenttäammunta, H 70, 2. Mehtälä Eino, maj., tulos 148.

Kenttäammunta itselataava, H 50, 3. Keski-Pohjanmaa, tulos 427. Joukku: Martti Kauranen, Yrjö Uusivirta ja Mauno Harju.

Kiväärin kenttäammunta, H 50, 1. Uusivirta Yrjö, alik., tulos 172.

Pienoiskivääri makuu 60 ls, H 75, 2. Hakala Alpo, kapt., tulos 582,5. Pienoiskivääri 3 x 20 ls, H 75, 2. Hakala Alpo, kapt., tulos 463.

Yleisöluentosarja hybridivaikuttamisesta

Viime vuosien aikana on puhuttu paljon hybridivaikuttamisesta. Se tarkoittaa vaikuttamista kansalaisiin ja yhteiskuntaan monin eri tavoin käyttäen monenlaisia psykologisia, poliittisia, taloudellisia, teknisiä, humanitaarisia ja sotilaallisia keinoja. Tavoitteena voi olla vaikuttaminen avainhenkilöihin, sisäisten konfliktien ruokkiminen sekä informaatiovaikuttaminen.

Hybridivaikuttaminen voi vaikuttaa myös meidän kaikkien arkeen: esimerkiksi verkkoyhteyksien tai sähköisen jakelun häiriintyminen sotkisi tietojärjestelmistä ja sähköistä riippuvaisen yhteiskuntamme toiminnan täydellisesti. Informaatiovaikuttamisen avulla taas saatetaan aiheuttaa

epätietoisuutta ja -varmuutta kansalaisiin ja jopa vaikuttaa vaalituloksiin. Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekunnassa järjestetään lukuvuoden 2018-2019 aikana hybridivaikuttamiseen keskittyvä yleisöluentosarja, jossa kuullaan joka kuukausi mielenkiintoisen teemaan liittyvä asiantuntijaluento. Luentosarja alkaa maanantaina 1.10. klo 16, jolloin Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskusten tutkimusjohtaja Hanna Smith kertoo, mistä hybridivaikuttamisesta on kysymys. Muut syksyn luennot järjestetään 12.11. ja 3.12. Luentosarja jatkuu myös keuhkukaudella, ja kevään luentojen pitäjät ja aiheet ilmoitetaan myöhemmin.

Syyslukukauden luennot ovat:
Ma 01.10.2018 klo 16.00
Ag. Auditorio 2
Hanna Smith
(Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus)
Mitä tarkoittaa hybridivaikuttaminen?

Ma 12.11.2018 klo 16.00
Ag. Auditorio 2
Ilmari Hiltunen ja Elina Noppari (Tampereen yliopisto)
Populistinen vastamedia eliittejä haastamassa

Ma 03.12.2018 klo 16.00
Ag. Auditorio 2
Martti J. Kari (Jyväskylän yliopisto)
Venäjän strateginen kulttuuri – miksi Venäjä toimii niin kuin toimii?

Myös suomalaisiin suuntautuu jatkuvaa ulkopuolista hybridivaikuttamista, erityisesti sosiaalisen median ja informaatioverkostojen kautta. KUVA: PUOLUSTUSVOIMAT

Luentosarjan luennoista ja luennoijista tulee lisätietoja sivulle <http://www.jyu.fi/it/sg1819>. Pyrimme tarjoamaan luennoista myös streamin ja tallenteen, mikäli luennoijat antavat siihen luvan. Lisätieto-

ja tästä ja tarvittavat osoitteet tulevat em. sivulle. Luennot ovat avoimia kaikille kiinnostuneille, ja niiden yhteydessä on myös mahdollisuus kysymyksiin ja keskusteluun luennoijien kanssa.

Tervetuloa mielenkiintoisille luennoille Jyväskylän yliopistoon!
Lisätietoja:
Lehtori Panu Moilanen
panu.moilanen@jyu.fi
p. 040-8254 554

Keski-Pohjanmaan piirin perinneasemestaruudet ratkottiin Pyhäjärvellä

Heinäkuussa kilpailtiin Pyhäjärvellä Keski-Pohjanmaan perinneaseiden mestaruuksista. Kisassa ammuttiin sotilaskivääreillä, eli pystykorvilla, ja käsiaseilla. Pystykorvasarjassa ammutaan vakiomallisilla 7.62x53R sotilaskivääreillä. Aseiden on oltava alkuperäisessä kunnossa (tukki, laukaisukoneisto ym.) eikä amunnassa saa käyttää ammuntaa auttavia vaatteita.

Kivääreillä ammuttiin viisi laukausta makuulta ja viisi laukausta pystyasennosta. Käsiasesarjassa kilpaillaan joko pistooleilla tai revolvereilla. Aseen täytyy olla valmistettu vuonna 1945 tai aiemmin. Kaliiperirajoituk-

sia ei ole. Suosittuja kilpailussa käytettäviä aseita ovat Nagant, Parabellum ja Lahti -pistoolit. Pistooliamunnassa ammuttiin 25 metrin matkalta kymmenen laukausta.

Erityistä harrastuneisuutta käsiasesarjassa osoitti Johan Irjala. Irjalan käyttämä revolveri Mark IV on vuonna 1903 Englannissa valmistettu mustaruutiase. Näitä tuotiin aikoinaan 500 kappaletta Suomeen, joten kyseessä on melko harvinainen ase. Revolverin patruunat Johan oli valmistanut itse aina luotien valamisesta alkaen!

Teksti ja kuvat:
Seppo Ruotoistenmäki

Perinneaseamunnoissa tyypillisesti käytettyjä aseita. Ylhäällä sotilaskivääri M28-30, sotilaskivääri M39 ”Ukko-Pekka”, vasen revolveri Nagant kal. 7.62, Parabellum kal. 7.65 ja Lahti L-35 kal. 9.

Tulokset	
Kivääri.....Tulos	
1. Martti Kauranen.....	93
2. Antti Vierimaa.....	89
3. Tapio Pekkarinen.....	80
4. Johan Irjala.....	80
5. Stefan Järndahl.....	79
6. Osmo Ylisuvanto.....	78
7. Mauno Harju.....	78
8. Matti Huttunen.....	77
9. Aaro Rauha.....	74
10. Seppo Ruotoistenmäki.....	74
11. Antti Tapaninaho.....	48
Pistooli.....Tulos	
1. Seppo Ruotoistenmäki.....	74
2. Osmo Ylisuvanto.....	71
3. Martti Kauranen.....	61
4. Johan Irjala.....	58
5. Stefan Järndahl.....	51
6. Matti Huttunen.....	39
7. Aaro Rauha.....	37
8. Mauno Harju.....	33
9. Tapio Pekkarinen.....	31
10. Antti Vierimaa.....	25
11. Antti Tapaninaho.....	21
12. Veijo Pietikäinen.....	-

Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry

Historiaa

Haapajärven Reservialiupseerit ry:n perustava kokous pidettiin Haapajärven kirkonkylällä, Teatteritalossa 20.2.1955. Saapuvilla oli 21 reservin aliupseeria eri puolilta pitäjää. Helsingin Reservialiupseerit ry:n puheenjohtaja Gunnar Lehti esitti alustuksen reservialiupseeriyhdistyksen perustamisesta, sen tarpeellisuudesta, tarkoituksesta ja toimintamuodoista. Erittäin selvästi hän toi alustuksessaan julki kyseisen yhdistyksen tarkoituksen toimia puolueettomana, rauhan tahtoa ja isänmaallista henkeä kasvatavana organisaationa reservin aliupseerien keskuudessa. Kokous päätti yksimielisesti perustaa paikkakunnalle reservialiupseeriyhdistyksen, jonka nimeksi hyväksyttiin Haapajärven Reservialiupseerit ry toiminta-alueenaan koko Haapajärven pitäjä. Yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin piiriesimies Sampo Vesterinen. Toiminta

oli vilkasta 1950-1960-luvuilla, sillä yhdistys järjesti perinteisen maanpuolustus-työn lisäksi mm. juhlia (vapun vastaanottajaiset, juhannusjuhlat, itsenäisyyspäivän juhla) ja kilpailuja ja tapahtumia (latusuunnistus-, ampuma-, moottoriajoneuvokilpailut) yhteistyössä mm. Haapajärven Reserviupseerikerhon, Haapajärven Moottorikerhon, kylätoimikuntien, Nuorisoseuran ja Haapajärven Kiilojen kanssa. Yhteistyössä Reservialiupseerit ja Reserviupseerit ostivat puoliksi Tynnyrikoskelta majan mm. yhteisiä tilaisuuksia varten.

27.11.1991 päätettiin muuttaa Haapajärven Reservialiupseerit ry:n sääntöjä siten, että myös reservin korpraalit pääsevät yhdistyksen jäseniksi. Tämä muutos astui voimaan 24.4.1992.

Reisjärven reserviläiset olivat osoittaneet kiinnostusta naapurikunnan reserviläisyhdistystä kohtaan ja kevätkokouksessa 24.4.1992 päätettiin pitää yh-

teinen syyskokous reisjärvis-ten kanssa.

29.4.1993 Sakari Muuttola valittiin hoitamaan jäsenasioita Reisjärvelle. Reisjärviset kutsuttiin johtokunnan toimintaan mukaan, mutta ilman äänioikeutta.

1995 Reservin Aliupseerien Liitto muuttui sääntömuutoksen myötä käytännössä avoimeksi maanpuolustusjärjestöksi ja nimeksi vaihtui Reserviläisliitto. Tuolloin myös Haapajärven Reservialiupseerit ry:n sääntöjä päätettiin muokata.

11.4.1996 yhdistyksen uudeksi nimeksi hyväksyttiin johtokunnan esittämä Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry.

(Teksti koottu vanhoista kokouspöytäkirjoista)

Toiminta nykyään, haasteita ja mahdollisuuksia

Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset ry on Keski-Poh-

janmaan Reserviläispiirin suurimpia yhdistyksiä jäsenmäärältään. Vaikka tilastoissa jäsenmäärä näyttää hyvältä, jo vuosia johtokuntaa on huolestuttanut aktiivisten toimijoiden vähentyminen ja sitä kautta toiminnan hiipuminen joillakin osa-alueilla. Haasteena on löytää uusia, virkeitä toimijoita mukaan ja uusia ideoita kaivataan yhdistyksen toiminnan ylläpitämiseksi. Heitämme haasteen reserviläispiirille: voisiko piiri kutsua koolle yhteiseen tapaamiseen alueensa yhdistysten johtokuntien jäseniä ja muita aktiivitoimijoita sekä esimerkiksi Reserviläisliitosta asiantuntijan yhdessä keskustelemaan, saamaan vinkkejä ja kenties kouluttamaan toiminnan aktivoimiseksi?

Pääpaino toiminnassa on ollut ampumakilpailuiden järjestämisessä Haapajärvellä (Jepen Pytty- ja Karin Panos-ammunnat), Pauha-harjoitukseen osallistumisessa, Haapajärvellä jouluaaton kunniavartioon ja itsenäisyyspäivän kunni-

Omistamme Tynnyrikosken majan yhdessä Reserviupseerien kanssa. KUVA: MARKKU TAKALA

avartioon osallistumisessa sekä Haapajärvellä että Reisjärvellä reserviupseeriyhdistysten kanssa. Reisjärvellä on tehty parin vuoden ajan yhteistyötä Reisjärven Reserviupseerikerhon kanssa mm. paintball-päivän järjestämiseksi ja Peuran Polulla luontoretkeilyn merkeissä.

Puheenjohtaja Rainer Artis-

maa toivoo kaikki alueemme reserviläis- ja maanpuolustus-toiminnasta kiinnostuneet reserviläiset ottamaan yhteyttä, jos jäsenyys ja toiminnan kehittäminen kiinnostavat.

Anna Jussila ja Rainer Artismaa

Ammuntojen voittajia, tässä kilpailijat vasemmalta lukien: Teija Lauri, Antonia Haga, Mauno Harju, Ari Haapa-aho, Kimmo Koskenkorva ja Jukka Junttila. KUVA: MARKKU TAKALA

Osallistumme MPK:n harjoituksiin. KUVA: MARKKU TAKALA

LUENTO

Osmo Suominen luennoi aiheesta
"Yhdysvaltain Lend-Lease -apu Neuvostoliitolle"
Pietarsaaren Lukiolla (Koulukatu 20, Pietarsaari)
torstaina 18.10. klo 17.30. Pääsy on vapaa.
Tilaisuuden järjestää Pietarsaaren Reserviupseerikerho
ja Pietarsaarensuudun Reserviläiset.

FÖRELÄSNING

Osmo Suominen föreläser om
"Förenta Staternas Lend-Lease -hjälp till Sovjetunionen"
vid Jakobstads Gymnasium (Skolgatan 20, Jakobstad)
torsdagen den 18.10. kl 17.30. Fritt inträde. Tillfället ordnas
av Jakobstads Reservofficersklubb och Jakobstadsnejdens
Reservister.

Osmo Suominen. KUVA RESERVILÄISLIITTO

JOULUTERVEHDYS vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukijoilta.

Laita tervehdyksesi maanpuolustuksen ystäville
joulunumeroomme.

Hinta 30 euroa/ilmoitus. Koko n. 30 x 50 mm

Jätä tervehdyksesi 6.12. mennessä sähköpostilla
paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi

Maksu tilille FI67 1065 3000 2041 50

Ota yhteyttä!
Jouko Liikanen P. 044 558 2603

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry:n hallitus

Puheenjohtaja **Christer Eriksson**
christereriksson100@gmail.com P: 040 5525 269

1. varapuheenjohtaja **Sami Salmu**
sami.o.salmu@gmail.com P: 044 3824129

2. varapuheenjohtaja **Rauno Hauta-aho**
rauno.hauta-aho@sok.fi P: 040 5817412

3. varapuheenjohtaja & urheiluvastaava
Seppo Ruotoistenmäki
rmaki@hotmail.com. P: 0405870 42

**Kari Autio, Johan Irjala, Eero Muhonen,
Jari Myllymäki, Sami Pokki**

**Keski-Pohjanmaan
Maanpuolustajien Piiri ry:n toiminnanjohtaja
Antti Wall**

antti.wall@luke.fi P: 050 3513 967

KOKOUKSIA

Keski-Pohjanmaan

Reserviläispiiri ry:n, Reserviupseeripiiri ry:n ja
Maanpuolustajien Piiri ry:n sääntömääräinen

SYYSKOKOUS

ke 31.10. 2018 klo 18.00 Raumankarin koulu,
Leipämäentie 8, Himanka

Ohjelma: 18.00 vanhat piirit,
19.00 K-P:n Maanpuolustajien piiri ry.

Tervetuloa! Hallitukset

PIETARSAARENSUUDUN RESERVILÄISET RY
pitää sääntömääräisen vuosikokouksen 18.10. klo 17.30
(ennen kokousta luento) Pietarsaaren Lukiolla (Koulukatu
20). Kahvitarjoilu.
JAKOBSTADSNEJDENS RESERVISTER RF
håller stadgeenligt årsmöte 18.10. kl 17.30 (före mötet
föreläsning) vid Jakobstads Gymnasium (Skolgatan 20).
Kaffeservering.

JOHTOKUNTA / STYRELSEN

HAAPAJÄRVEN-REISJÄRVEN RESERVILÄISET RY:n
yleinen syyskokous pidetään Kumisevan Kaiun osuuskun-
nan kokoustiloissa (entinen Kumisevan koulu) perjantaina
30.11.2018 alkaen klo 19.00. Johtokunta kokoontuu klo 18.30.
Osoite: Katajaperäntie 2, Haapajärven keskustasta 7 km.
Kahvitarjoilu.

HALLITUS

SYYSKOKOUKSET 2018

VAASAN MAANPUOLUSTUSNAISET:

1.11. kello 17.30, Vaasa Hacklab, Koulukatu 53 Vaasa

POHJANMAAN PIIRI:

8.11 kello 18.00, TM-Teema Group, Asemakatu 7 Vaasa

MAANPUOLUSTUSNAISTEN LIITTO:

17.-18.11., Scandic Aulanko Hämeenlinna

KALAJOKILAAKSON RESERVIUPSEERIKERHO RY JA
YLIVIESKAN RESERVILÄISET RY pitävät sääntömääräisen
yleisen syyskokouksensa tiistaina 30.10.2018 alkaen klo
19.00. Hallitukset kokoontuvat klo 18.30. Paikka: Centria,
Vierimaantie 7, Ylivieska. Käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kahvitarjoilu.

HALLITUKSET

NIVALAN RESERVIUPSEERIKERHO RY:n sääntömääräinen
syyskokous pidetään tiistaina 27.11.2018 klo 18.00 alkaen
osoitteessa Kalliontie 22, Nivala (vanha uimahalli) Käsitel-
lään sääntömääräiset asiat. Kokouksen jälkeen on mahdolli-
suus kokeilla ampumasimulaattoria.

NIVALAN RESERVIUPSEERIKERHO RY:N HALLITUS

Kaksoishirvi - Dubbelälg

Piirinmestaruus/distriktsmästerskap
Tulokset /resultat 2.9.2018, Uusikaarlepyy/Kovjoen ampumara-
ta, Nykarleby/Kovjoki skjutbana:

Yleinen/allmän/ 120p:

Joakim Dahlin 90
Andreas Rönnqvist 83
Stefan Järndahl 80
Johan Irjala 77
Mikael Skytte 66

Seniori/50v+/ 120p:

Timo Virkama 81
Evert Rönnqvist 71
Jan-Erik Backlund 60
Rolf Bäckström 46

1918 Valkoinen kenraali 2018 MANNERHEIM

VAPAUSSOTAMME 100-VUOTISJUHLAMUKI!

Numeroitu sarja, 1918 kpl , konepesunkestävä

Tilaukset:
timo.ingman@gmail.com
Gsm 040 5167807

Toimitus postiennakolla tai
sopimuksen mukaan
www.timoingman.fi

JUHLAMUKI 50€
Muotokuvamaalari
Timo T. Ingmanin ikuistamana

Mehtäpalo

Se ol kessee seihtemänkymmentäkolome, kun meijät Hiukkavoaran säekyt alokkaat kyörättiin aenaki kooärhookomppaniasta Paltamoon taes-
telemmaan tulta vastaan. Kesä ol helteinen ja mehtäpalot ylleisiä. Työpuku peälle ja kumisoappaat, verkaoha peähän ja mänöks. Ol siinä soturit!
Perillä joku voughka kesäkersantti komenti meijät rivviin ja käski nostoo etusormen pystyyn. No, siihen sormeen alikessut jako kaks vesrinkeliä papersäkiä ja toeseen kätteen jukurttipurkin. Niine hyvineen käötiin toemeen. Jokkaeselle kuusenoksa kouraan ja hyökkeemään. Hosuttiin siinä pitkälle yöhön, ei ollu juomista eikä ne rinkelitkään kauan pitännä näläkee poessa. Oamuyöstä kiprahin iliman luppoo nokiseen mättäänkoloon sikiöasentoon makkoomaan, kun

sivviilit alotti kovan metelin: viinoo olivat soanna ja sitä asioo riitti pitkään ja hartaasti. Lienen torkahtanna, kun joku hirvee ääni herätti ja tuhkaa ja nokkee tunki silimät ja korvat täöteen. Helikopter!
Se laskeos siihen viereen ja sivviili-puolen soturit nous ottamaan limu-naatia ja makkarata ja pilsnerkoria ol korke vuori. Minä tähystin tuhkan seasta ja näläkäkö lie ollu eli jano, jotka ajo minut varastamisen synnin teille. Ryörimällä etteenpäen.
Noppee kyyristys lähtökuoppiin, kaks lenkkimakkarata syöksyn jälakeen puseron sissään, keltasta jahvoo housuntaskuihin ja karkuun. Sillon sen pit tapahtua! Minä pyöräihin ympäri ja kun ne rupelit pieksi niin mahotomasti ilimoo, niin minun pit pittee kaksin käsin sitä verkaohoo peässä.

Ja joku lehtimies rävväötti minusta kuvan ja kysy, josko passoes hoastatelu Kaunuun Sanomiin. Sotaoekeos, telotus, niskalaokaos, kuritushuone: kaekki vaechoehot mielessä minä pakenin pakalta.
Ei ollu heäppönen seoroova yö, kun vuntsasin mitä Hiukkavoaran korkeessa esikunnassa tapahtuu, kun ne huomenissa näkköö minun noaman ison lehen etusivulla. Sannoo siinä eversti Eräsoari, että tuonki poijan isän ja setien kans hyökättiin Ristisalamen sillanromujen yl kesällä neljäkymmentäyks, voan heittiötä taetaa olla seoroova sukupolovi.
Siitäpä sitte kasarmille noamanpes-suun, nopeesti sotkuun ja lehenluku-salliin. Voe sitä onnen meäre! Siinä sitä etusivulla pakenoo helikopterin eäreltä niin musta ja nokinen rosno,

että en oes tuntenna itekkää, jos en oes tappaosta tiennä. Vohkin sen etusivun kottiin, eikä äetkään tuntenna poekoosa.
Hoe henkiin!

Vanaha kapteeni
Post scriptum. (Se kuvateksti sano, että näen se armeija huoltaa poekiaan. Ei piijä paekkoosa. Sivviilien kysistä rosmottiin.)

Pohjanmaan Maanpuolustaja on

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n,
Österbottens Försvargille - Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n,
Vaasan Maanpuolustusnaiset ry:n sekä Keski-Pohjanmaan
Meripuolustajat ry:n yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti.

Talousasiat: Rauna Hauta-aho P. 040 581 7412
rauno.hauta-aho@sok.fi. **Paino:** Botnia-Print Oy, Kokkola

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603
paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi
www.kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen ..... 13.3.
Marskin syntymäpäivä..... 4.6.
Haminan rauha 1809 ..... 19.9.
Itsenäisyyspäivä..... 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi
RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oll@gmail.com
Vaasan Maanpuolustusnaiset:
Raija Koivisto 040 518 6639
mpn.vaasa@gmail.com

Österbottens Försvargille:

Ilkka Virtanen 050 537 7909
ilkka.virtanen@uva.fi
K-P Meripuolustajat:
Jari Kivioja 050-5311463